ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ: **ການຂ້າມຜ່ານອຸປະສັກທີ່ບໍ່ສາມາດຄາດການໄດ້ຕໍ່ການດຳເນີນການກ່ຽວກັບດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີປະສິດທິພາບ**

ສັງລວມຫຍໍ້ນະໂຍບາຍນີ້ແມ່ນໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍໂຄະຊ່ວຍເຫຼືອການສິ້ນສຸດຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ (VAWC), ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງສິ່ງທີ່ເຮັດວຽກເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິນຂອງອັງກິດ (UK): ຜົນກະທົບຢູ່ທີ່ໂຄງການ Scale ('ສິ່ງທີ່ເຮັດວຽກ II ຫຼື What Works II'). ກອງທຶນແມ່ນໄດ້ຮັບການຈັດການໂດຍຄະນະກຳມະການຊ່ວຍເຫຼືອສາກົນ. ບົດລາຍງານນີ້ແມ່ນໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນຮ່ວມກັບລະຫວ່າງລັດຖະບານອັງກິດ ແລະ ອົດສະຕຣາລີ. ທັດສະນະທີ່ສະແດງອອກ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳທີ່ເຮັດໄວ້ຢູ່ໃນການຕີພິມເຜີຍແຜ່ນີ້ແມ່ນທັດສະນະຂອງຜູ້ຂຽນຢ່າງດຽວ ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງແມ່ນທັດສະນະ ຫຼື ເຈດຈຳນົງຂອງລັດຖະບານອັງກິດ ຫຼື ອົດສະຕຣາລີ.

ສັງລວມຫຍໍ້ນະໂຍບາຍແມ່ນໄດ້ຂຽນຂຶ້ນໂດຍ Francesca Rhodes of Care International UK, Naomi Clugston of Social Development Direct ແລະ Erika Fraser of Social Development Direct. ມັນສ້າງຂຶ້ນມາຕາມບົດລາຍງານທີ່ມາພ້ອມທີ່ໃຫ້ລາຍລະອຽດການປະກອບສ່ວນໂດຍຜູ້ປະຕິບັດ ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ທີ່ພາກຕັດກັນລະຫວ່າງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ GBV.

ບົດລາຍງານນີ້ມີການອ້າງອີງເຖິງ ແລະ ລາຍລະອຽດຂອງຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ. ຖ້າທ່ານ ຫຼື ຄົນທີ່ທ່ານຮູ້ຈັກຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ, ກະລຸນາຕິດຕໍ່ຝ່າຍບໍລິການຊ່ວຍເຫຼືອຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານ. ເຂົ້າເບິ່ງ lila.help ສຳລັບຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການບໍລິການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ມີໃຫ້ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຂອງທ່ານ.

ບົດນຳ

ການກ່າວເຖິງ GBV ແມ່ນອົງປະກອບສຳຄັນຈຳເປັນຂອງການດຳເນີນການກ່ຽວກັບດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີປະສິດທິພາບ. ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມສະໜັບສະໜູນ, ປອດໄພເຮັດໃຫ້ນະໂຍບາຍດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກຄວາມຊ່ຽວຊານທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ທັດສະນະຂອງແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດ[1]ໃນຖານະເປັນຜູ້ນຳ, ຜູ້ຕັດສິນນະໂຍບາຍ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ. ນີ້ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ຊຸມຊົນໄດ້ຮັບການຈັດກຽມໃຫ້ພ້ອມດີຂຶ້ນເພື່ອປັບຕົວຕໍ່ຜົນກະທົບທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ, ສ້າງຄວາມສາມາດໃນການກັບຄືນສູ່ສະພາບເດີມໂດຍໄວ ແລະ ອອກໄປໄກຈາກການປະຕິບັດທີ່ເປັນການທຳລາຍທາງສິ່ງແວດລ້ອມ. ມັນຍັງສຳຄັນຈຳເປັນເພື່ອໃຫ້ແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດສາມາດເຂົ້າຮ່ວມກັບການເຄື່ອນໄຫວທາງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ເສດຖະກິດສີຂຽວໂດຍບໍ່ມີຄວາມຢ້ານກົວ ຫຼື ການຂົ່ມຂູ່. ໃນລະຫວ່າງເຫດການສຸກເສີນທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ, ການກ່າວເຖິງ GBV ຍັງເປັນສ່ວນໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຈຳເປັນໃນການຮັກສາຊຸມຊົນໃຫ້ປອດໄພ.

> ສັງລວມຫຍໍ້ນີ້ມີເປົ້າໝາຍທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ວາງນະໂຍບາຍ ແລະ ຜູ້ປະຕິບັດເຂົ້າໃຈວິທີທີ່ກ່າວເຖິງ GBV ສະໜັບສະໜູນປະສິດທິພາບຂອງໂຄງການ ແລະ ນະໂຍບາຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ເຖິງແມ່ນວ່າມີແນວນີ້, GBV ມັກຈະຖືກມອງຂ້າມເພື່ອອອກແບບການດຳເນີນການກ່ຽວກັບດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມາຮອດປັດຈຸບັນນີ້ແມ່ນມີໂຄງການສະພາບດິນຟ້າອາກາດຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ເອົາມາດຕະການເຂົ້ານຳເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ສະໜອງຕອບຕໍ່ GBV. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ມີຫຼັກຖານຂອງສາກົນເຕີບໂຕຂຶ້ນມາວ່າສາມາດປ້ອງກັນ GBV ໄດ້, ດ້ວຍການຊ່ວຍເຫຼືອຈຳນວນໜຶ່ງໃນການຫຼຸດຄວາມຮຸນແຮງລົງໄດ້ສຳເລັດເຄິ່ງໜຶ່ງພາຍໃນບໍ່ເທົ່າໃດປີເທົ່ານັ້ນໂດຍການແກ້ໄຂສາເຫດພື້ນຖານ.[2]

ສັງລວມຫຍໍ້ນີ້ມີເປົ້າໝາຍທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ວາງນະໂຍບາຍ ແລະ ຜູ້ປະຕິບັດເຂົ້າໃຈວິທີທີ່ກ່າວເຖິງ GBV ສະໜັບສະໜູນປະສິດທິພາບຂອງໂຄງການ ແລະ ນະໂຍບາຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ມັນນຳສະເໜີຕົວຢ່າງຂອງການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ເກີດຂຶ້ນມາ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳແກ່ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດເພື່ອແກ້ໄຂ GBV ຮອບດ້ານເພີ່ມຂຶ້ນ. ສັງລວມຫຍໍ້ນີ້ອາດພາບໃຫ້ເຫັນຕາມຫຼັກຖານຈາກທົ່ວໂລກ, ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄວາມກວ້າງຂອງຂອງສິ່ງທ້າທາຍທີ່ໄດ້ປະເຊີນໜ້າ. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ໂດຍທີ່ປາຊີຟິກ ແລະ ອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ແມ່ນໜຶ່ງໃນພາກພື້ນທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ດິນຟ້າອາກາດຫຼາຍທີ່ສຸດພ້ອມກັບມີຄວາມໂດດເດັ່ນຂອງ GBV ສູງ, ຜູ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນສຳຄັນຈາກພາກພື້ນນີ້ຖືກຈັດບູລິມະສິດ. ມັນອາດພາບໃຫ້ເຫັນຕາມການທົບທວນເອກະສານຂອງຫຼັກຖານທີ່ມີຢູ່ ແລະ ການປະຕິບັດຕໍ່ GBV ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການສຳພາດພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ GBV. ບົດລາຍງານທີ່ປະກອບມານຳໃຫ້ລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ພົບໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ກໍລະນີສຶກສາ.

ບັນດາຕົວຢ່າງທີ່ມີຢູ່ໃນສັງລວມຫຍໍ້ນະໂຍບາຍນີ້ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນການປະກອບສ່ວນອັນໃຫຍ່ຫຼວງຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ນຳພາໂດຍແມ່ຍິງເຮັດວຽກຢູ່ແນວໜ້າຂອງວິກິດການສະພາບດິນຟ້າອາກາດ. ພວກເຂົາລາຍງານວ່າຜູ້ກະທຳຜິດກຳລັງກະທຳຕໍ່ GBV ໂດຍໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນໂທດ, ດັ່ງນັ້ນອັນນີ້ກຳລັງກະທົບຕໍ່ຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນວຽກງານສະພາບດິນຟ້າອາກາດທີ່ສຳຄັນ ແລະ ດັ່ງນັ້ນມັນຕ້ອງຖືກຢຸດ. ອົງການເຫຼົ່ານີ້ມີຊັບພະຍາກອນຈຳກັດ, ແຕ່ບົດຮຽນທີ່ມາຈາກການປະຕິບັດທີ່ພົ້ນເດັ່ນກຳລັງເກີດຂຶ້ນມາຈາກວຽກງານຂອງເຂົາເຈົ້າ, ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມັນເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະຈັດການເລື່ອງ GBV ແລະ ສ້າງຊຸມຊົນທີ່ສາມາດຟື້ນກັບຄືນສູ່ສະພາບເດີມໄດ້ດີກວ່າ ແລະ ປອດໄພກວ່າ.

> *"ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈຢູ່ໃນບັນດາປະເທດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ພົບວ່າອຸນຫະພູມປະຈຳປີສະເລ່ຍເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ອົງສາຢູ່ໃນການເພີ່ມຂຶ້ນ 4.5% ໃນຮູບແບບຂອງຄວາມຮຸນແຮງພາຍໃນທາງເພດ ແລະ ທາງຮ່າງກາຍ."*[3]
>
> Anik Gevers, ທີ່ປຶກສາວິຊາການຊ່ຽວຊານ, ທີ່ປຶກສາເອກະລາດ

> *"ຜູ້ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຄວນຖືໄວ້ວ່າ GBV ກຳລັງເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຖາມຄຳຖາມວ່າພວກເຮົາຈະເຮັດຫຍັງເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ, ຈັດການ ແລະ ປ້ອງກັນ GBV? ນີ້ຄວນຈະຖືກພິຈາລະນາຢູ່ພາຍໃນຂອງເຂດຂອງໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ."*
>
> Jamie Wen-Besson, ຜູ້ຈັດການໂຄງການບົດບາດຍິງ-ຊາຍອາວຸໂສ, ສະຫະພາບສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ (IUCN)

ການຈັດການ GBV ປະກອບສ່ວນຕໍ່ການດຳເນີນການກ່ຽວກັບດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີປະສິດທິພາບຜ່ານ:

ການເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງມີຄວາມສາມາດ**ປັບຕົວ ແລະ ສ້າງການກັບຄືນມາສູ່ສະພາບປົກກະຕິໂດຍໄວ**ຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ອອກຫ່າງໄປຈາກການປະຕິບັດທີ່ທຳລາຍສິ່ງແວດລ້ອມ

ຄວາມພະຍາຍາມທີ່ສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນເພື່ອໃຫ້ປັບຕົວ ແລະ ສ້າງການກັບຄືນມາສູ່ສະພາບປົກກະຕິໂດຍໄວຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຢ່າງມີປະສິດທິພາບຈຳເປັນຕ້ອງມີການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສະມາຊິກຊຸມຊົນທຸກຄົນ. GBV ສາມາດຂັບເຄື່ອນການຍົກເວັ້ນແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍທາງເພດຈາກຄວາມພະຍາຍາມເຫຼົ່ານີ້. ການຈັດການ GBV ຜ່ານການດຳເນີນການກ່ຽວກັບດິນຟ້າອາກາດຊ່ວຍເພີ່ມການມີປະສິດທິພາບຂອງພວກເຂົາໃຫ້ໄດ້ສູງສຸດໂດຍການກຳຈັດໜຶ່ງໃນອຸປະສັກຕ່າງໆອອກໄປທີ່ແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດປະເຊີນໜ້າຕໍ່ການເຂົ້າຮ່ວມໃນໂອກາດຕ່າງໆເພື່ອສ້າງຊັບສິນ ແລະ ເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີທີ່ຈຳເປັນເພື່ອປັບຕົວ ແລະ ປັບປຸງຄວາມເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ຄວາມສາມາດກັບຄືນມາສູ່ສະພາບປົກກະຕິໂດຍໄວ. ຕົວຢ່າງ: ການລິເລີ່ມອັນໜຶ່ງຢູ່ໃນປາຊີຟິກໄດ້ສະແຫວງຫາເພື່ອເຄື່ອນຍ້າຍຊຸມຊົນອອກໄປໄກຈາກພື້ນທີ່ມີການເຊາະເຈື່ອນຂອງຊາຍຝັ່ງ, ແຕ່ເມື່ອແມ່ຍິງປະສົບກັບເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນໃນ GBV ຢູ່ໃນການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່, ໂຄງການເສຍຄວາມໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈ ແລະ ການຊີ້ເຂົ້າມາທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຂະຫຍາຍອອກໄປສູ່ຊຸມຊົນອື່ນໆ.

ການຈັດການ GBV ຍັງສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນໃຫ້ຍ້າຍອອກໄປໄກຈາກການປະຕິບັດທີ່ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມນຳອີກ. ຕົວຢ່າງ: ການສຳພາດກັບຜູ້ປະຕິບັດຢູ່ໃນປະເທດອູກັນດາທີ່ເຮັດວຽກເພື່ອປົກປ້ອງພື້ນທີ່ລຸ່ມນ້ຳໂດຍການຢຸດບໍ່ໃຫ້ຊຸມຊົນເຮັດການປູກຝັງຢູ່ໃນດິນນີ້ໄດ້ເປີດເຜີຍໃຫ້ເຫັນວ່າການດຳລົງຊີວິດທາງເລືອກທີ່ຈັດໃຫ້ແມ່ນໄດ້ເຮັດໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເພດຍິງມີຄວາມສ່ຽງໃນຮູບແບບຕ່າງໆຂອງ GBV. ນີ້ນຳໄປສູ່ຫຼາຍຄົນໆກັບຄືນມາປູກຝັງຢູ່ພື້ນທີ່ລຸ່ມນ້ຳບ່ອນທີ່ພວກເຂົາຮູ້ສຶກປອດໄພກວ່າ. ໃນທາງກັບກັນ, ອັນນີ້ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສາມາດກັບຄືນມາສູ່ສະພາບປົກກະຕິໂດຍໄວຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ໄດ້ປະກອບສ່ວນຕໍ່ການເສື່ອມໂຊມຂອງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ໂຄງການສະແຫວງຫາທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ສິ້ນສຸດ. ບັນດາຜູ້ປະຕິບັດເຫັນດີວ່າໃຫ້ໂຄງການລະບຸ ແລະ ຈັດການກັບຄວາມສ່ຽງຂອງ GBV ທີ່ດີກວ່າ, ມັນຈະໄດ້ຢູ່ໃນຕຳແໜ່ງທີ່ເຂັ້ມແຂງກວ່າເພື່ອບັນລຸຈຸດມຸ່ງໝາຍຂອງຕົນເອງໃນການຫຼຸດການເສື່ອມໂຊມຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ສ້າງຄວາມສາມາດໃນການກັບຄືນສູ່ປົກກະຕິໂດຍໄວ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຊຸມຊົນ.

> *"ການປະສົບກັບເຫດການ GBV ຫຼື ການດຳລົງຊີວິດຢູ່ກັບໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ GBV ທີ່ມີຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ ໝາຍຄວາມວ່າແມ່ຍິງ ແລະ ຄອບຄົວກຳລັງເຮັດການຕັດສິນໃຈທີ່ຊັບຊ້ອນ ແລະ ຈັດການກັບຫຼາຍຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ; ພວກເຂົາອາດຈະບໍ່ເອົາເອົາເລື່ອງຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມມາກ່ອນຄວາມປອດໄພທັນທີຂອງພວກເຂົາຢູ່ສະເໝີ"*
>
> Anik Gevers, ທີ່ປຶກສາວິຊາການຊ່ຽວຊານ, ທີ່ປຶກສາເອກະລາດ

ການສະໜັບສະໜູນການຕັດສິນໃຈເທົ່າທຽມກັນຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ການເປັນຜູ້ນຳຢູ່ໃນ**ການປັບຕົວ ແລະ ການຟື້ນຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິໂດຍໄວ**

GBV ສະແດງອອກໃຫ້ເຫັນເຖິງອຸປະສັກອັນສຳຄັນຕໍ່ການເປັນຜູ້ນຳ ແລະ ການຕັດສິນບັນຫາຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດຢູ່ໃນໂຄງການດິນຟ້າອາກາດ, ເນື່ອງຈາກພວກເຂົາເຫຼົ່ານັ້ນປະເຊີນໜ້າ ຫຼື ກຳລັງຟື້ນຄືນຈາກຄວາມຮຸນແຮງບໍ່ສາມາດ ຫຼື ເລືອກທີ່ຈະບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆ, ໃນຂະນະທີ່ຄົນອື່ນໆອາດຈະລັງເລທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ຈະເພີ່ມຄວາມສ່ຽງໃນການປະເຊີນໜ້າກັບຄວາມຮຸນແຮງຂອງພວກເຂົາ. ການສຳພາດກັບຜູ້ດຳເນີນການທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ບັນດາ WRO ຢູ່ໃນກຳປູເຈຍ ແລະ ລາວ ອະທິບາຍວ່າແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນຫຼີກລ່ຽງການປະຊຸມຢູ່ສາທາລະນະທີ່ມີຈຸດມຸ່ງໝາຍໃນການພັດທະນາແນວທາງຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ການຊອກທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດເນື່ອງຈາກໄພຂົ່ມຂູ່ຂອງຄວາມຮຸນແຮງຈາກສະມາຊິກຊຸມຊົນຜູ້

ຊາຍ ແລະ ສາມີ. ໃນທຳນອງດຽວກັນ, ຢູ່ໃນອິນໂດເນເຊຍ, ຜູ້ໃຫ້ສຳພາດແລກປ່ຽນວ່າຜູ້ນຳທີ່ເປັນແມ່ຍິງແມ່ນຕົກເປັນເປົ້າຂອງການຂົ່ມຂູ່ຄາດຕະກຳ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງເຖິງຊີວິດ, ເຊິ່ງເປັນການກີດກັນບໍ່ໃຫ້ພວກເຂົາເຮັດວຽກກັບຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາເພື່ອສ້າງຄວາມສາມາດໃນການຟື້ນຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິໂດຍໄວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. GBV ມັກຈະຖືກກະທຳໂດຍຄູ່ຮ່ວມກັນ, ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆໃນຮູບແບບຂອງການຕໍ່ຕ້ານອຳນາດການຕັດສິນໃຈຂອງແມ່ຍິງ.

ການວາງແຜນງານເນັ້ນໃສ່ຊຸມຊົນດ້ວຍການມີການຕັດສິນໃຈທາງເພດເທົ່າທຽມກັນສົ່ງຜົນໃຫ້ມີຜົນໄດ້ຮັບທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດທີ່ດີກວ່າ, ເພາະວ່າມັນສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄວາມຕ້ອງການຫຼາກຫຼາຍທີ່ວຊຸມຊົນໄດ້ດີຂຶ້ນ.[4] ຕົວຢ່າງ: ການສຳຫຼວດຜູ້ໃຊ້ປ່າໄມ້ 440 ຄົນຢູ່ໃນອິນໂດເນເຊຍ, ເປຣູ ແລະ ທານຊາເນຍພົບວ່າເມື່ອຜູ້ຕັດສິນບັນຫາຢ່າງໜ້ອຍເຄິ່ງໜຶ່ງເປັນແມ່ຍິງ, ຕົ້ນໄມ້ໄດ້ຮັບການອະນຸລັກຮັກສາເພີ່ມຂຶ້ນ.[5] ການຈັດການຄວາມສ່ຽງຂອງ GBV ທີ່ປະສົບມາໂດຍຜູ້ຕັດສິນບັນຫາດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ນຳມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຮັບປະກັນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງເພດເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ເພີ່ມການມີປະສິດທິພາບຂອງຜົນໄດ້ຮັບທາງດິນຟ້າອາກາດ.

> *42% ຂອງຜູ້ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດທາງສິ່ງແວດລ້ອມແມ່ຍິງທີ່ໄດ້ສຳຫຼວດຢູ່ໃນກຳປູເຈຍ ແລະ ສປປ ລາວ ຊີ້ໃຫ້ເຫັນຄວາມກັງວົນທາງດ້ານຄວາມປອດໄພເປັນອຸປະສັກໃຫຍ່ຫຼວງທີ່ສຸດຕໍ່ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພວກເຂົາຢູ່ໃນການຈັດການທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.*[6]

ການປ້ອງກັນອັນຕະລາຍຕໍ່ບຸກຄົນ ແລະ ຊຸມຊົນໃນລະຫວ່າງ**ເຫດການສຸກເສີນທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ**

ໄພພິບັດທີ່ເກີດຂຶ້ນມາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ GBV ເພີ່ມຂຶ້ນ, ລວມທັງການຂູດຮີດ, ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຂົ່ມເຫັງທາງເພດ (SEAH) ກະທຳໂດຍຄູ່ຮັກທີ່ກະທຳຜິດ, ຜູ້ບໍ່ແມ່ນຄູ່ຮັກ, ສະມາຊິກຊຸມຊົນ, ຜູ້ຄ້າມະນຸດ, ຜູ້ຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ບຸກຄະລາກອນມະນຸດສະທຳທ່າມກາງຜູ້ອື່ນໆ.[7] GBV ແລະ SEAH ສາມາດມີຜົນກະທົບທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ ໄລຍະຍາວຕໍ່ຜູ້ລອດຊີວິດ ແລະ ຊຸມຊົນ. ຢູ່ໃນເຫດການສຸກເສີນທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ, ຜູ້ລອດຊີວິດຂອງ GBV/SEAH ຍັງສາມາດປະເຊີນໜ້າກັບອຸປະສັກທີ່ສຳຄັນຢູ່ໃນກິດຈະກຳກຽມຄວາມພ້ອມຕໍ່ໄພພິບັດເນື່ອງຈາກຄວາມກັງວົນດ້ານຄວາມປອດໄພ, ການບາດເຈັບ, ມົນທິນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຂອງການຖືກເລືອກປະຕິບັດ ແລະ ການຕໍ່ຕ້ານ. ນີ້ສາມາດບໍ່ໃຫ້ລວມເອົາພວກເຂົາເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການຝຶກຊ້ອມການຍົກຍ້າຍອອກ ແລະ ກັນບໍ່ໃຫ້ພວກເຂົາໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ການມີຊີວິດລອດຂອງພວກເຂົາຢູ່ໃນພາວະວິກິດ. ການລວມເອົາການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ການຕອບໂຕ້ GBV ແລະ SEAH ເຂົ້າສູ່ຄວາມພະຍາຍາມໃນການກະກຽມຄວາມພ້ອມ ແລະ ການຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດຈະນຳໄປສູ່ການດຳເນີນການທີ່ປອດໄພ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນທີ່ລວມເອົາແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາຍຫຼາຍເພດເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ເຮັດໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງພວກເຂົາດີຂຶ້ນ. ຜູ້ປະຕິບັດທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນປາຊີຟິກທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກພະຍຸໄຊໂຄຼນອະທິບາຍວ່າຄວາມຫຼົ້ມເຫຼວທີ່ຈະຈັດການຄວາມສ່ຽງ GBV ຕໍ່ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ LGBTQIA+ (ເກ, ເລສບ້ຽນ), ໂດຍສະເພາະຄົນຂ້າມເພດຢູ່ໃນສູນການຍົກຍ້າຍອອກນຳໄປສູ່ການເຮັດໃຫ້ຫຼາຍຄົນກັບຄືນສູ່ທີ່ພັກພິງທີ່ຈັດເປັນຜຽນບໍ່ປອດໄພຢູ່ໃນບ່ອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກພະຍຸໄຊໂຄຼນ. ການຈັດການຄວາມສ່ຽງ GBV ແລະ SEAH ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນທີ່ແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດໄດ້ປະສົບໃນລະຫວ່າງເຫດການສຸກເສີນທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດຈະນຳໄປສູ່ການໂຕ້ຕອບເຫດການສຸກເສີນທີ່ປອດໄພກວ່າ ແລະ ມີປະສິດທິພາບກວ່າ.

ການເຮັດໃຫ້**ນັກເຄື່ອນໄຫວດິນຟ້າອາກາດ**ສາມາດເຮັດວຽກໄດ້ໂດຍບໍ່ມີຄວາມຢ້ານກົວ ຫຼື ການຂົ່ມຂູ່

ການຈັດການ GBV ມີຄວາມສຳຄັນຈຳເປັນເພື່ອໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນນັກເຄື່ອນໄຫວການດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຜູ້ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ (EHRDs) ເພື່ອສືບຕໍ່ວຽກຂອງພວກເຂົາຕັ້ງແຕ່ມັນຖືກນຳໃຊ້ມາຕໍ່ເນື່ອງເປັນແທັກຕິດໃຫ້ກັບນັກເຄື່ອນໄຫວງຽບ. ຜູ້ນຳເຜົ່າພື້ນເມືອງຊານ (San) ແລະ EHRD ຈາກບານມີເບຍລາຍງານວ່ານາງຢ້ານທີ່ຈະຍ່າງໄປດ້ວຍຕົວເອງຄົນດຽວເນື່ອງຈາກຜົນຂອງການລ່ວງລະເມີດທີ່ນາງຕົກເປັນເປົ້າ ແລະ ດັ່ງນັ້ນນາງຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ຄວາມຮຸນແຮງຈາກອົງການປົກຄອງເພາະວ່ານາງເປັນເຜົ່າພື້ນເມືອງ.[8] ການລ່ວງລະເມີດຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງທາງອອນລາຍແມ່ນນັກເຄື່ອນໄຫວຍັງພົບວ່າມີການເພີ່ມການເຊັນເຊີຕົນເອງຂຶ້ນ, ຈຳກັດການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ຊີວິດສາທາລະນະ.[9] ສະມາຊິກຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນຍັງສາມາດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຕົກຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງເນື່ອງຈາກຄວາມສຳພັນຂອງພວກເຂົາກັບນັກເຄື່ອນໄຫວ. ຕົວຢ່າງ: ຜູ້ປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມເຜົ່າພື້ນເມືອງຢູ່ໃນຮອນດູຣັສໄດ້ສົ່ງລູກຫຼານຂອງນາງອອກໄປຫຼັງຈາກມີການຂົ່ມຂູ່ຄວາມຮຸນແຮງແກ້ແຄ້ນກ່ອນທີ່ນາງຈະຖືກຂ້າໃນປີ 2016.[10] ການໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຕໍ່ນັກເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ ແລະ EHRDs ເພື່ອໃຫ້ຄາດການໄດ້ ແລະ ຈັດການກັບໄພຂົ່ມຂູ່ຂອງ GBV ສາມາດຊ່ວຍຮັບປະກັນໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດສືບຕໍ່ວຽກຂອງພວກເຂົາໄດ້ຢ່າງປອດໄພ.

> *ການສຳຫຼວດຜູ້ດຳເນີນການເດັກຍິງຫຼາຍກວ່າ 1000 ຄົນທົ່ວໂລກ, ລວມທັງນັກເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມພົບວ່າມີພຽງແຕ່ 50% ຮູ້ສຶກເວົ້າໄດ້ສະບາຍກ່ຽວກັບການເຄື່ອນໄຫວຂອງພວກເຂົາຢູ່ພາຍໃນຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາສຳລັບຄວາມຢ້ານກົວການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຂົ່ມເຫັງ ຫຼື ການຂັບໄລ່.*[11]

ການສະໜັບສະໜູນ 'ການຫັນປ່ຽນທີ່ເປັນທຳ'

ການຈັດການການຂູດຮີດ, ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຂົ່ມເຫັງທາງເພດ (SEAH) ແລະ GBV ຊ່ວຍໃຫ້ຮັບປະກັນການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ເສດຖະກິດຄາບອນຕ່ຳບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍ, ສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງຊຸມຊົນໃນການຫັນປ່ຽນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄວາມພະຍາຍາມສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກຄວາມຊ່ຽ%ຊານ ແລະ ພອນສະຫວັນຂອງແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດ. GBV ແລະ SEAH ມີຜົນກະທົບທີ່ເປັນອັນຕະລາຍໃຫຍ່ຫຼວງ ແລະ ໄລຍະຍາວຕໍ່ຜູ້ລອດຊີວິດ ແລະ ຊຸມຊົນ. ຫຼັກຖານທີ່ປາກົດຂຶ້ນມາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຄວາມສ່ຽງຂອງ SEAH ຢູ່ໃນບາງອຸດສາຫະກຳພະລັງງານສະອາດ, ເຊິ່ງມັກຈະແມ່ນຜູ້ຊາຍເປັນຜູ້ໂດດເດັ່ນຄວບຄຸມ ຫຼື ຈຳເປັນຕ້ອງມີການກໍ່ສ້າງຂະໜາດໃຫຍ່. ການເຮັດບໍ່ແຮ່ເພື່ອຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃຊ້ຢູ່ໃນການຜະລິດພະລັງງານທົດແທນເຊັ່ນ: ລິທຽມ, ໂຄບານ, ມັງການ, ພະແລັດຕິນຳ, ອາລູມິນຽມ ແລະ ທອງເຫຼືອໄດ້ຖືກເຊື່ອມໂຍງກັບການລ່ວງລະເມີດສິດທິມະນຸດ, ລວມທັງຕົວຢ່າງຂອງ GBV.[12] ຢູ່ໃນການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ເສດຖະກິດຄາບອນຕ່ຳ, ທ່າແຮງຂອງພະລັງງານທີ່ຂັບເຄື່ອນຄວາມຮຸນແຮງນີ້ຕ້ອງຖືກຈັດການເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຄວາມພະຍາຍາມເຫຼົ່ານີ້ 'ບໍ່ມີອັນຕະລາຍ'. ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ, ຄວາມສ່ຽງຂອງ GBV ແລະ SEAH ເປັນບ່ອນທຳລາຍຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ການມີສ່ວນພົວພັນຢູ່ໃນອຸດສາຫະກຳພະລັງງານສະອາດ ແລະ ດັ່ງນັ້ນຈະເປັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງຈຸດປະສົງທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ.

ການຫັນປ່ຽນສູ່ເສດຖະກິດສີຂຽວອາດຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ການເສຍວຽກຢູ່ພາຍໃນຂະແໜງການຕ່າງໆທີ່ມີຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທາງທີ່ເປັນຜົນເສຍ, ຫຼາຍກໍລະນີຈະແມ່ນຜູ້ຊາຍເປັນຄົນຄຸມ. ຫຼັກຖານຈາກທົ່ວໂລກພົບວ່າການຫວ່າງງານ ແລະ ຄວາມເຄັ່ງຮ້ອນທາງດ້ານການເງິນເພີ່ມຄວາມສ່ຽງຂອງຄວາມຮຸນແຮງທີ່ໄດ້ກະທຳໂດຍຜູ້ຊາຍທີ່ບໍ່ສາມາດຊອກ ຫຼື ຮັກສາວຽກໄວ້ໄດ້.[13] ຢູ່ໃນຊຸມຊົນບໍ່ຖ່ານຫີນໃນ 'ສາຍສົ່ງທອງເຫຼືອງເກົ່າ' ຂອງແຊມເບຍ, ສະຫະລັດ, ໂປໂລ່ຍ ແລະ ສະຫະລາດຊະອານາຈັກຄົ້ນຄວ້າພົບວ່າການປິດບໍ່ແຮ່ ແລະ ການຫວ່າງງານໄດ້ນຳໄປສູ່ຄວາມເຄັ່ງຮ້ອນທາງດ້ານການເງິນ, ຄວາມເຄັ່ງຕຶງຂອງຄົວເຮືອນ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງຂອງຄູ່ຮັກກະທຳຜິດເພີ່ມຂຶ້ນ.[14] ການພິຈາລະນາລະອຽດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນທ່າແຮງເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ພວກມັນເພີ່ມຄວາມສ່ຽງຂອງ GBV ແມ່ນຂັ້ນຕອນໜຶ່ງທີ່ຈຳເປັນເພື່ອການບັນລຸຜົນ 'ການຫັນປ່ຽນທີ່ເປັນທຳ' ທີ່ສະໜັບສະໜູນສິດທິມະນຸດ. ຖ້າການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ເສດຖະກິດຄາບອນຕ່ຳເຊື່ອມໂຍງກັບການເພີ່ມຂຶ້ນໃນ GBV ແລະ SEAH ຢູ່ພາຍໃນຊຸມຊົນຕ່າງໆ, ນີ້ສາມາດ

ເປັນບ່ອນທຳລາຍການສະໜັບສະໜູນຂອງຊຸມຊົນຮ້າຍແຮງ ແລະ ການມີສ່ວນເຂົ້າຮ່ວມໃນການລິເລີ່ມ 'ການຫັນປ່ຽນທີ່ເປັນທຳ'.

'ການຫັນປ່ຽນທີ່ເປັນທຳ' ຍັງສ້າງໂອກາດອັນໃໝ່ຢູ່ໃນເສດຖະກິດສີຂຽວ, ເຊິ່ງຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກຄວາມຊ່ຽວຊານທີ່ສຳຄັນຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດເຮັດວຽກໃນທົ່ວຂະແໜງການຕ່າງໆ. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ຄວາມສ່ຽງຂອງ GBV ແລະ SEAH ຢູ່ພາຍໃນອຸດສາຫະກຳເຫຼົ່ານີ້ເຮັດໃຫ້ມີອຸປະສັກສຳຄັນຕໍ່ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງພວກເຂົາ. ແມ່ຍິງເຮັດວຽກຢູ່ໃນຂົງເຂດວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ວິສາວະກຳ ແລະ ຄະນິດສາດ (STEM) ປະສົບກັບການຂົ່ມເຫັງທາງເພດໃນອັດຕາສູງ, ດ້ວຍການວິໄຈພົບວ່າ 43% ຂອງ STEM ທີ່ເປັນແມ່ຍິງຮຽນຈົບມາ, 50% ຂອງແມ່ຍິງຢູ່ໃນຂົງເຂດວິທະຍາສາດ ແລະ 58% ຂອງແມ່ຍິງຢູ່ໃນສະຖາບັນທີ່ໄດ້ລາຍງານມີການປະສົບກັບການຂົ່ມເຫັງທາງເພດ.[15] ການສຳຫຼວດປີ 2022 ພົບວ່າ 58% ຂອງນັກວິທະຍາສາດທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດແມ່ຍິງຜູ້ທີ່ຖືກຕົກເປັນເປົ້າໝາຍການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຂົ່ມເຫັງທາງເພດທາງອອນລາຍໄດ້ປະສົບກັບການສູນເສຍປະສິດທິພາບໃນການເຮັດວຽກ, ໂດຍມີ 25% ແມ່ນວຽກເປັນຕາຍ້ານ.[16] ການຈັດການ GBV ແລະ SEAH ຢູ່ພາຍໃນອຸດສາຫະກຳສີຂຽວມີຄວາມຈຳເປັນສຳລັບການເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາຍຫຼາຍເພດສາມາດສືບຕໍ່ເຮັດວຽກນີ້ໄດ້.

ເນື່ອງຈາກການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຂົ່ມເຫັງທາງອອນລາຍ, 41% ຂອງນັກວິທະຍາສາດດິນຟ້າອາກາດແມ່ຍິງກ່າວວ່າພວກເຂົາອາດຈະໂພສລົງສື່ສັງຄົມໜ້ອຍກວ່າ, 33% ອາດຈະປະກອບສ່ວນໃຫ້ສື່ໜ້ອຍລົງ ແລະ 27% ອາດຈະເວົ້າກ່ຽວກັບບັນຫາດິນຟ້າອາກາດຢູ່ໃນສາທາລະນະໜ້ອຍລົງ.[17]

ປະເພດ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນຂອງ GBV ເພື່ອຈັດການຜ່ານການດຳເນີນການທາງດິນຟ້າອາກາດ

ການເຂົ້າໃຈປະເພດຂອງ GBV ເຊື່ອມໂຍງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການດຳເນີນການທາງດິນຟ້າອາກາດແມ່ນຈຸດລິ່ມຕົ້ນທີ່ຈຳເປັນສຳລັບຜູ້ປະຕິບັດ ແລະ ຜູ້ວາງນະໂຍບາຍໄດ້ໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາຕໍ່ການປັບປຸງຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງພວກມັນ.[18] ການວິເຄາະສະເພາະສະພາບການມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອເຂົ້າໃຈວ່າການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດສະເພາະສາມາດຈັດການຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ GBV ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດ.

ປະເພດຂອງ GBV ເຊື່ອມໂຍງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການດຳເນີນການທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດໄດ້ຮັບການລະບຸຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າວິໃຈລວມເອົາແຕ່ບໍ່ຈຳກັດຕໍ່:

ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຄູ່ຮັກ (IPV): ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສາມາດເພີ່ມຕົວຂັບເຄື່ອນຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຄູ່ຮັກໄດ້, ຕົວຢ່າງ: ໂດຍການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຄວາມອ່ອນໄຫວ. ບາງຄັ້ງຜູ້ຊາຍໄດ້ກໍ່ທຳ IPV ເປັນຮູບແບບຂອງການຕໍ່ຕ້ານເມື່ອແມ່ຍິງເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງການດິນຟ້າອາກາດ. ຢູ່ໃນອູການດາ, ໂຄງການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໄດ້ສະໜອງງົວໃຫ້ແມ່ຍິງເປັນການດຳລົງຊີວິດທາງເລືອກຕໍ່ການປູກຝັງໃນພື້ນທີ່ວຸ່ມນ້ຳ. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ບັນທັດຖານທາງວັດທະນະທຳທີ່ເບິ່ງວ່າງົວເປັນຊັບສົມບັດຂອງຜູ້ຊາຍສຳລັບການຈ່າຍຄ່າສິນສອດໄດ້ນຳໄປສູ່ການເຮັດໃຫ້ຜົວຫຼາຍຄົນລັກເອົາງົວ ແລະ ນຳໃຊ້ພວກມັນໄປແຕ່ງງານເອົາເມຍເພີ່ມ, ເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງຕົກຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ເປັນບ່ອນທຳລາຍຈຸດມຸ່ງໝາຍຂອງໂຄງການ.

ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດທີ່ບໍ່ແມ່ນກັບຄູ່ຕົວເອງ: ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດທີ່ບໍ່ແມ່ນກັບຄູ່ຕົວເອງມັກຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫຼັງຈາກໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຫຼັງຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມປີ 2018 ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ, 27% ຂອງຜູ້ຄົນໄດ້ຍິນເລື່ອງ

ຂອງບາງຄົນຖືກຂົ່ມຂືນ.[19] ຜົນກະທົບຮຸນແຮງ ແລະ ໄລຍະຍາວຂອງຄວາມຮຸນແຮງເລື້ອຍໆສາມາດເປັນອຸປະສັກທີ່ສຳຄັນຕໍ່ຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ລອດຊີວິດ ແລະ ຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າທີ່ຈະຟື້ນຟູຈາກໄພພິບັດ.

ການຂູດຮີດ, ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຂົ່ມເຫັງທາງເພດ (SEAH): ເມື່ອພະຍຸໄຊໂຄລນ Freddy ຖະຫຼົ່ມມາລາວີປີ 2023, ແມ່ຍິງຢູ່ໃນແຄ້ມຄົນຖືກຍົກຍ້າຍພາຍໃນ (IDP) ໄດ້ລາຍງານວ່າພວກເຂົາຖືກຂົ່ມເຫັງທາງເພດໂດຍພະນັກງານສົງເຄາະເພື່ອດຳເນີນກິດທາງເພດໃນການແລກປ່ຽນເອົາຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ.[20] ຍັງມີຄວາມສ່ຽງຂອງ SEAH ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຄງການພະລັງງານທົດແທນຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງສີຂຽວ, ລວມທັງສະຖານທີ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ພະນັກງານຮັກສາຄວາມປອດໄພ, ຄົນງານຊົ່ວຄາວເພດຊາຍ ແລະ ຄົນງານເພດຊາຍທີ່ມີສັນຍາຊົ່ວຄາວ.[21] ຕົວຢ່າງ: ໃນປີ 2015, ໂຄງການພັດທະນາຂະແໜງຂົນສົ່ງ (TSDP) ປະເທດອູການດາທີ່ທະນາຄານໂລກໃຫ້ທຶນໄດ້ສູນເສຍການສະໜອງທຶນຂອງຕົນເອງຫຼັງຈາກການລ່ວງລະເມີດໂດຍຊຸມຊົນບິໂກດີ (Bigodi) ຢູ່ໃນປະເທດອູການດາ (ທີ່ໄດ້ຮັບການໜູນຫຼັງໂດຍການອອກຂ່າວຜ່ານສື່ສາກົນ) ຜູ້ທີ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ທະນາຄານໂລກຈັດການກໍລະນີຂອງ SEAH ຕໍ່ກັບເດັກຍິງໄວລຸ່ນໂດຍພະນັກງານກໍ່ສ້າງ.[22]

ການແຕ່ງງານເດັກ: ຢູ່ໃນອາຟຣິກາຕາເວັນອອກ,[23] ປະເທດມາລາວີ[24] ແລະ ບັງກະລາເທດ,[25] ອັດຕາການແຕ່ງງານເດັກສູງຂຶ້ນຫຼັງຈາກນໍ້າຖ້ວມທຳລາຍຜົນລະປູກ ແລະ ສະພາບເສດຖະກິດຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ. ຢູ່ໃນປະເທດເອທິໂອເປຍ, ການແຕ່ງງານເດັກໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 119% ໃນປີ 2022 ປຽບທຽບກັບປີ 2021 ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການຂາດແຄນອາຫານ, ເຊິ່ງສາມາດເຮັດໃຫ້ຮ້າຍແຮງຂຶ້ນໄດ້ໂດຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.[26] ຢູ່ໃນບັງກະລາເທດ, 45% ຂອງຜູ້ຕອບໄດ້ເຊື່ອມໂຍງການແຕ່ງງານໄວກັບໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ໃນຂະນະທີ່ສະພາບຫຼັງໄພພິບັດຍັງເຮັດໃຫ້ເດັກຍິງຕົກເປັນເຫຍື່ອຄວາມຮຸນແຮງໃນລະດັບສູງເນື່ອງຈາກສິນສອດທີ່ຄ້າງຈ່າຍ. ການແຕ່ງງານເດັກມີຜົນຕາມມາຮ້າຍແຮງ, ລວມທັງມີການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ IPV, ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ, ການຈຳກັດຕໍ່ໂອກາດທາງການສຶກສາ ແລະ ເສດຖະກິດ, ການໂດດດ່ຽວ ແລະ ການເອົາໜ່ວຍງານອອກໄປ. ການແຕ່ງງານເດັກຂັບເຄື່ອນໄປສູ່ຄວາມທຸກຍາກ, ການຈຳກັດຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງເດັກຍິງເຕັມໄວ ແລະ ຄອບຄົວຂອງພວກເຂົາທີ່ຈະປັບຕົວຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ການຂົ່ມເຫັງ, ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຜິດ ແລະ ໄພຂົ່ມຂູ່ຄວາມຮຸນແຮງ: ການສຳຫຼວດຜູ້ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດແມ່ຍິງ 485 ຄົນໃນທົ່ວ 67 ປະເທດພົບວ່າ 1 ໃນ 3 ຄົນໄດ້ປະເຊີນກັບການກ່າວຫາຜິດ ແລະ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຜິດ, ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຊື່ສຽງ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງພວກເຂົາທີ່ຈະສືບຕໍ່ວຽກຂອງພວກເຂົາ.[27] ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈຂອງ UN ພົບວ່ານັກເຄື່ອນໄຫວແມ່ຍິງໜຸ່ມ ແລະ ເດັກຍິງ, ລວມທັງບັນດາຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນການດຳເນີນການທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແມ່ນຕົກຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງຂອງການລ່ວງລະເມີດ, ການຂົ່ມຂູ່ ແລະ ການໂຈມຕີເທັດທາງອອນລາຍ.[28]

ການຄ້າມະນຸດເພື່ອການຂູດຮີດທາງເພດ, ແຮງງານບັງຄັບ ແລະ ພັນທະ: ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດກຳລັງເພີ່ມທະວີບັດໃຈຕ່າງໆທີ່ສາມາດຂັບເຄື່ອນການຄ້າມະນຸດ, ລວມທັງການສູນເສຍການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກ.[29] ນອກຈາກນັ້ນ, ຕົວຫຼັກຖານທີ່ກຳລັງເພີ່ມຂຶ້ນເນັ້ນໃຫ້ເຫັນບົດບາດຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເປັນຕົວຄູນໄພຂົ່ມຂູ່ສຳລັບແຮງງານເດັກ, ໂດຍສະເພາະໃນພາກກະສິກຳ. ການຄ້າມະນຸດ ແລະ ແຮງງານບັງຄັບກຳລັງປະກອບເປັນສິ່ງທ້າທາຍສຳລັບຊຸມຊົນທີ່ພະຍາຍາມຮັກສາຄວາມສາມາດໃນການກັບຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິໂດຍໄວຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

BOX

GBV ໃນຮູບແບບຂອງການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ

ການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍແມ່ນ ‘ຜົນກະທົບດ້ານລົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ເກີດຂຶ້ນເຖິງວ່າຈະມີຄວາມພະຍາຍາມໃນການບັນເທົາ ແລະ ການປັບຕົວ .’[30] ຮູບແບບຂອງການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍໂດຍທົ່ວໄປມີສອງຮູບແບບຕົ້ນຕໍຄື:

- ດ້ານເສດຖະກິດ - ‘ຜົນກະທົບດ້ານລົບທີ່ສາມາດປະເມີນຕົ້ນທຶນຄວາມເສຍຫາຍໄດ້ເຊັ່ນ: ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ໂຄງສ່າງພື້ນຖານ ຫຼື ຜົນຜະລິດຂອງຜົນລະປູກຫຼຸດລົງ.’ [31]
- ບໍ່ແມ່ນທາງດ້ານເສດຖະກິດ - ‘ຜົນກະທົບດ້ານລົບທີ່ບໍ່ສາມາດຊື້ຂາຍໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍໃນຕະຫຼາດ ແລະ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວແມ່ນຍາກທີ່ຈະວັດແທກໄດ້ໂດຍຮູບແບບຂອງເງິນເຊັ່ນ: ການສູນເສຍວັດທະນະທຳ, ການອົບພະຍົບ ແລະ ວິຖີຊີວິດ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ ແລະ ບໍ່ສາມາດຍ້ອນກັບໄດ້.’[32]

ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນການຂັບເຄື່ອນ GBV ໃນລະດັບທີ່ສູງຂຶ້ນແມ່ນໄດ້ຮັບການເນັ້ນໜັກໂດຍຜູ້ສະໜັບສະໜູນສິດທິແມ່ຍິງວ່າເປັນຮູບແບບຂອງການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ແມ່ນທາງດ້ານເສດຖະກິດ.[33] ການສຶກສາກ່ຽວກັບວິທີການທີ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍໄດ້ປະສົບກັບການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍໃນບັງກະລາເທດ, ຟິຈິ, ວານົວຕູພົບວ່າສຸຂະພາບຈິດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍໄດ້ຮັບຜົນກະທົບດ້ານລົບ, ການເຄື່ອນໄຫວຂອງພວກເຂົາຖືກຈຳກັດ ແລະ ປະສົບການຂອງເຂົາເຈົ້າກ່ຽວກັບການລ່ວງລະເມີດທາງເພດ, ຄວາມຮຸນແຮງໃນຄອບຄົວ, ການສະແຫວງຫາຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ການຄ້າມະນຸດເພີ່ມຂຶ້ນອັນເນື່ອງມາຈາກຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ..<[34]

ຢູ່ທີ່ COP28 ໃນປີ 2023, ກອງທຶນເພື່ອຕອບສະໜອງຕໍ່ກັບການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ (Fund for Responding to Loss and Damage) ໄດ້ດຳເນີນການເພື່ອໃຫ້ເງິນທຶນແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ (ດັ່ງທີ່ໄດ້ນິຍາມໂດຍ UNFCCC), ໂດຍສະເພາະແມ່ນປະເທດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບຜົນກະທົບດ້ານລົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.[35] ເນື່ອງຈາກວ່າການໃຫ້ທຶນໃນຮູບແບບນີ້ມີຄວາມໂດດເດັ່ນ ແລະ ມີຂະໜາດໃຫຍ່ຂຶ້ນ, ມັນເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນສຳລັບຜູ້ບໍລິຈາກ ແລະ ລັດຖະບານໃນການຮ່ວມມືກັນຮອບຮວມເອົາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມເທົ່າທຽມທາງເພດ, ຄວາມພິການ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມທາງສັງຄົມ (GEDSI), ລວມທັງ GBV, ເພື່ອຄຳນວນວ່າອັນໃດເປັນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ.

ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ເປັນຕົວຂັບເຄື່ອນ GBV ແມ່ນຮູບແບບຫຼັກຂອງການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ແມ່ນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ທີ່ຍັງບໍ່ປາກົດໃນການເຈລະຈາເລື່ອງການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍມາຈົນຮອດປັດຈຸບັນ.

ສິ່ງທີ່ເຮັດວຽກເພື່ອຈັດການ GBV ໃນການດຳເນີນການກ່ຽວກັບການດິນຟ້າອາກາດ

ບົດຄົ້ນຄວ້ານີ້ລະບຸຊ່ອງຫວ່າງທີ່ສຳຄັນໃນການປະເມີນຜົນໃນໂຄງການດຳເນີນການດ້ານດິນຟ້າອາກາດໃນໄລຍະຍາວທີ່ໄດ້ຮັບການປະເມີນຢ່າງເຂັ້ມງວດທີ່ໄດ້ຖືກອອກແບບມາເພື່ອແກ້ໄຂ GBV ໃນຖານະເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂອບເຂດຂອງພວກມັນ. ນີ້ແມ່ນຂົງເຂດສຳຄັນສຳລັບການສຳຫຼວດ ແລະ ການລົງທຶນໃນອະນາຄົດ, ຈຳ ເປັນສຳລັບການພັດທະນາການດຳເນີນການດ້ານດິນຟ້າອາກາດທີ່ຄອບຄຸມ ແລະ ອີງມາຈາກຫຼັກຖານຫຼາຍຂຶ້ນ.

ຕາຕະລາງນີ້ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນ ວ່າວ່າຍ່ອນຫຍັງມັນຈຶ່ງສຳຄັນໃນການຈັດການ GBVໃນການດຳເນີນການດ້ານດິນຟ້າອາກາດຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ສະຫຼຸບກົນລະຍຸດຕົ້ນຕໍບາງຢ່າງທີ່ອາດຈະໄດ້ຜົນໃນການບັນລຸສິ່ງນີ້.

ສີ່ຂົງເຂດຕົ້ນ ຕໍຂອງການດຳເນີນການດ້ານດິນຟ້າອາກາດທີ່ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງມີຄື:

1. ການປັບຕົວ ແລະ ຄວາມສາມາດກັບຄືນມາສູ່ປົກກະຕິໂດຍໄວ
2. ການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
3. ການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ເສດຖະກິດຄາບອນຕ່ຳ
4. ການເຄື່ອນໄຫວທາງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ຜ່ານການສໍາພາດຜູ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນຫຼັກ ແລະ ການທົບທວນເອກະສານ, ພວກເຮົາພົບຕົວຢ່າງແນວທາງການປະຕິບັດໃໝ່ທີ່ໜ້າສົນໃຈໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຕອບໂຕ້ກັບ GBV ໃນການດໍາເນີນການດ້ານດິນຟ້າອາກາດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ການລວມເອົາການປ້ອງກັນ ແລະ ການຕອບໂຕ້ GBV ເຂົ້າໃນນະໂຍບາຍ ແລະ ການເງິນຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ນະໂຍບາຍສາກົນ ແລະ ພາຍໃນປະເທດສາມາດນໍາມາໃຊ້ເພື່ອລະບຸວ່າການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດສາມາດຂັບເຄື່ອນ GBV ໄດ້ແນວໃດ ແລະ GBV ສາມາດທໍາລາຍການປະຕິບັດດ້ານດິນຟ້າອາກາດແນວໃດ ແລະ ກໍານົດຂໍ້ສະເໜີ ແລະ ຈຸດປະສົງເພື່ອຊ່ວຍຂັບເຄື່ອນຄວາມສອດຄ່ອງຂອງນະໂຍບາຍ ແລະ ຊັບພະຍາກອນເຂົ້າໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຕອບໂຕ້ມັນ. ຕົວຢ່າງ: ສາທາລະນະລັດເກາະມາຊໍ (RMI) ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຂອງການປ້ອງກັນ GBV ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງງການປະກອບສ່ວນທີ່ໄດ້ກໍານົດໃນລະດັບຊາດ (NDC) ຂອງເຂົາເຈົ້າໃນຂໍ້ຕົກລົງປາຣີ.36 ແຜນການປັບຕົວລະດັບຊາດ (NAP) ຂອງຊູຣິນາເມະຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບ GBV ໃຫ້ແກ່ອາສາສະໝັກໃນການຕອບໂຕ້ກັບໄພພິບັດ ແລະ NAP ຂອງຄໍສຕາຣິກາ... ຂອງຄີຣິບາຕິສະແຫວງຫາການປັບປຸງຫຼັກຖານໂດຍອີງຕາມການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງ GBV ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.[37] GBV ຍັງສາມາດລວມເຂົ້າສູ່ການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດ, ສໍາລັບການປັບຕົວ, ການບັນເທົາຜົນກະທົບ ແລະ ການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ, ແຕ່ການຄາດການໃນປັດຈຸບັນແນະນໍາວ່າສິ່ງນີ້ເປັນພຽງສ່ວນເລັກນ້ອຍຂອງການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດທັງໝົດຈົນຮອດປັດຈຸບັນ.

ການຄາດຄະເນໃນປັດຈຸບັນແນະນໍາວ່າການຈັດການ GBV ຍັງເປັນພຽງສ່ວນເລັກນ້ອຍຂອງການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດທັງໝົດ. ຕົວຢ່າງ: ການວິເຄາະການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດຈໍານວນ US$12.7 ຕື້ ໄດ້ຖືກຈັດສັນໃຫ້ປະເທດຮາວັນດາໃນລະຫວ່າງປີ 2013 ຫາ 2022 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີພຽງແຕ່ການຊ່ວຍເຫຼືອຈໍານວນ 0.01% ເທົ່ານັ້ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຈຸດປະສົງຂອງ GBV.[38]

ການລວມການວິເຄາະຄວາມເທົ່າທຽມທາງເພດ, ຄວາມພິການ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນສັງຄົມຢູ່ໃນການອອກແບບ ແລະ ການປະເມີນຜົນຂອງແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ. ການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບອາກາດ, ການບັນເທົາທຸກ, ການກຽມຄວາມພ້ອມ ແລະ ການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍແມ່ນປອດໄພກວ່າ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນເມື່ອອີງໃສ່ຄວາມເຂົ້າໃຈສະເພາະສະພາບການກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງ GBV, ຮັບປະກັນວ່າພວກມັນຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນລັກສະນະທີ່ຄາດຄະເນ ແລະ ຕອບສະໜອງຕໍ່ສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້. ຕົວຢ່າງ: ການຈັດການກັບຄວາມສ່ຽງດ້ານໄພພິບັດ (DRM) ຂອງ Oxfam Cambodia ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພນໍ້າຖ້ວມລວມມີການລວມເອົາການວາງແຜນ ແລະ ການຮັບມືກັບ GBV ເຂົ້າໃນການຝຶກຊ້ອມການຈໍາລອງ DRM.39 ໃນເນປານ, ໂຄງການ Hariyo Ban ສຸມໃສ່ການສະໜັບສະໜູນການເປັນຜູ້ນໍາຂອງແມ່ຍິງໃນການຈັດການຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດທີ່ຍືນຍົງ. ມັນລະບຸວ່າ GBV ເປັນອຸປະສັກທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ພະຍາຍາມທີ່ຈະຈັດການບັນຫານີ້ໂດຍການໃຫ້ຜູ້ຊາຍ ແລະ ເດັກນ້ອຍມີສ່ວນຮ່ວມໃນຖານະເປັນຜູ້ນໍາດ້ານຄວາມເທົ່າທຽມ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນສັງຄົມ.40 ການຈັດການ GBV

ຄວນຖືກລວມເຂົ້າໃນກອບວຽກການຕິດຕາມ, ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ກອບວຽກເພື່ອສະໜັບສະໜູນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ. ການເອົາການຕອບສະໜອງຕໍ່ GBV ເຂົ້າໃນການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານດິນຟ້າອາກາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຂອງຜົນກະທົບຂອງ GBV ເປັນບ່ອນທຳລາຍເປົ້າໝາຍຂອງກິດຈະກຳ.

ການຈັດການ GBV ເພື່ອປັບປຸງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນການປົກປ້ອງປ່າຊາຍເລນຂອງອິນໂດເນເຊຍ.

ໃນອິນໂດເນເຊຍ, ຜູ້ຍິງໃນຊຸມຊົນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການເຊື່ອມໂຊມຂອງສິ່ງແວດລ້ອມປະສົບກັບຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດໃນສັງຄົມ (GBV), ລວມທັງຄວາມຮຸນແຮງຈາກຄູ່ຮັກ, ການຄ້າມະນຸດ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງຈາກອົງການຈັດຕັ້ງຂ້າມຊາດ, ລວມເຖິງໄພຂົ່ມຂູ່ເຖິງຊີວິດ. ມູນນິທິ Srikandi Lestari ເຮັດວຽກເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຕໍ່ຕ້ານການເຊື່ອມໂຊມຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ສະໜັບສະໜູນຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນຄວາມພະຍາຍາມອະນຸລັກ.

GBV ມີຜົນກະທົບຕໍ່ວຽກງານຂອງເຂົາເຈົ້າແນວໃດ:

ພາຍໃນຊຸມຊົນ, GBV ຂັດຂວາງບໍ່ໃຫ້ແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກໍາຂອງໂຄງການ, ໂດຍການຂັດຂວາງຄວາມສາມາດໃນການສ້າງຄວາມຍືດຍຸ່ນຕໍ່ກັບການເສື່ອມໂຊມຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນກິດຈະກໍາຟື້ນຟູ, ເຮັດໃຫ້ໂຄງການມີປະສິດທິພາບໜ້ອຍລົງ. ນອກຈາກນັ້ນ, GBV ຕໍ່ຕ້ານພະນັກງານ ແລະ ນັກເຄື່ອນໄຫວຍັງເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດຂອງອົງກອນໃນການເຮັດວຽກຢ່າງມີປະສິດທິພາບຫຼຸດລົງ.

ວິທີການທີ່ໂຄງການຈັດການຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ (GBV):

- **ການຝຶກອົບຮົມກົດໝາຍ ແລະ ສິດທິ:** ມູນນິທິສຶກສາອົບຮົມແມ່ຍິງ, ຜູ້ຊາຍ, ແລະ ຊາວປະມົງກ່ຽວກັບສິດທິທາງກົດໝາຍຂອງເຂົາເຈົ້າໃນການປະເຊີນກັບການເສື່ອມໂຊມຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ GBV. ພວກເຂົາໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍແກ່ແມ່ຍິງທີ່ປະສົບກັບ GBV, ຮັບປະກັນວ່າຄະດີຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບການຈັດການຢ່າງເໝາະສົມ.
- **ກອງປະຊຸມ:** ມູນນິທິຈັດກອງປະຊຸມບ່ອນທີ່ແມ່ຍິງ ແລະ ນັກກົດໝາຍມາຮ່ວມກັນເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບສິດທິ GBV, ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ. ການຝຶກອົບຮົມນີ້ຊ່ວຍສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂບັນຫາເຫຼົ່ານີ້, ສົ່ງເສີມ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດກັບຄືນສູ່ສະພາບເດີມໄດ້ໂດຍໄວ ແລະ ຄວາມເປັນຜູ້ນໍາໃນຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້າ.
- **ການຊ່ວຍເຫຼືອສຸຂະພາບຈິດເບື້ອງຕົ້ນ:** ມູນນິທິສະເໜີໃຫ້ການປະຖົມພະຍາບານສຸຂະພາບຈິດໃຫ້ແກ່ຜູ້ລອດຊີວິດຈາກ GBV ພ້ອມກັບຄວາມສາມັກຄີຜ່ານການເຊື່ອມຕໍ່ຜູ້ລອດຊີວິດທີ່ມີປະສົບການທີ່ຄ້າຍຄືກັນ.
- **ທີ່ພັກພິງ:** ກ່ອນໜ້ານີ້, ມູນນິທິໄດ້ສະເໜີທີ່ພັກອາໄສໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງທີ່ເຮັດວຽກກັບເຂົາເຈົ້າ, ຜູ້ທີ່ເຄີຍປະສົບກັບ GBV ແລະ ຕ້ອງການພື້ນທີ່ປອດໄພໃນການພັກເຊົາ.
- **ການມີສ່ວນຮ່ວມກັບອົງການສິດທິມະນຸດສາກົນ:** ມູນນິທິຕິດຕໍ່ກັບອົງການສິດທິມະນຸດສາກົນທີ່ຕິດຕາມກວດກາຄວາມສ່ຽງ GBV ທີ່ພວກເຂົາກໍາລັງປະເຊີນຢູ່ ເພື່ອໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້, ຖ້າພະນັກງານຂອງມູນນິທິໄດ້ຮັບບາດເຈັບ.

ສິ່ງທ້າທາຍ:

- ຄວາມກັງວົນດ້ານຄວາມປອດໄພ: ມູນນິທິປະເຊີນກັບໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ຄວາມປອດໄພຂອງພະນັກງານ, ແລະ ຕ້ອງການການສະໜັບສະໜູນເພີ່ມຂຶ້ນຈາກອົງການອື່ນໆ ແລະ ອົງການພາຍໃນເພື່ອຈັດການອັນຕະລາຍເຫຼົ່ານີ້.

→ ການຕໍ່ຕ້ານຈາກຊຸມຊົນ: ບາງຄັ້ງ, ຜົວຄັດຄ້ານເມຍຂອງເຂົາເຈົ້າທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກໍາຕ່າງໆ. ໃນກໍລະນີເຫຼົ່ານີ້, ມູນນິທິໄດ້ພົວພັນໂດຍກົງກັບຜູ້ຊາຍ, ໂດຍສະເພາະຜ່ານກຸ່ມຜູ້ຊາຍ/ຊຸມຊົນເພື່ອອະທິບາຍຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ ແລະ ວິທີການທີ່ໂຄງການນີ້ຈະເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ຊຸມຊົນທັງໝົດ.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຫຍໍ້ມາຈາກການສໍາພາດກັບ Dewi ແລະ Mimi ຈາກມູນນິທິ Srikandi Lestari, ອິນໂດເນເຊຍ

ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານ GBV ໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ, ກຸ່ມຜູ້ລອດຊີວິດ, ແລະ ອົງການສິດທິແມ່ຍິງ.[41] ກຸ່ມທ້ອງຖິ່ນສາມາດຊ່ວຍຮັບປະກັນວ່ານະໂຍບາຍ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆແມ່ນຂຶ້ນກັບສະພາບການສະເພາະ ແລະ ມີການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງໃນຊຸມຊົນຕໍ່ເປົ້າໝາຍ GBV ແລະ ຈຸດປະສົງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ. ຕົວຢ່າງ: ໃນໂຊມາເລຍ, ອົງການດໍາເນີນການສໍາລັບຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ (AWCC), ໄດ້ຮ່ວມມືກັບກຸ່ມແມ່ຍິງເພື່ອເຊື່ອມໂຍງການປ້ອງກັນ GBV ເຂົ້າໃນແຜນການຄວາມສາມາດກັບຄືນມາສູ່ສະພາບເດີມໂດຍໄວໃນດ້ານດິນຟ້າອາກາດຂອງຊຸມຊົນ.42 ແມ່ຍິງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການອອກແບບ ແລະ ການວາງແຜນຜ່ານຄະນະກໍາມະການ ແລະ ການສົນທະນາ ແລະ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການປະເມີນຜົນກິດຈະກໍາຕ່າງໆ. ໂຄງການໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບຄວາມປອດໄພ ແລະ ສະຫວັດດີພາບຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ວາງມາດຕະການເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ GBV ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າຮ່ວມ.

ເມື່ອພິຈາລະນາຄວາມຕ້ອງການສະເພາະຂອງກຸ່ມທີ່ປະສົບກັບການຖືກກີດກັນຫຼາຍຮູບແບບ. ກຸ່ມທີ່ຖືກກີດກັນປະເຊີນໜ້າກັບຄວາມສ່ຽງເພີ່ມເຕີມ ແລະ ຊັບຊ້ອນຫຼາຍຂຶ້ນຂອງ GBV ແລະ ຕ້ອງການການຊ່ວຍເຫຼືອໃນລັກສະນະສະເພາະເພື່ອຮັບປະກັນການຕອບໂຕ້ GBV ທີ່ມີປະສິດທິພາບ. ນີ້ລວມມີຄົນພິການ, ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດ ແລະ LGBTQIA+, ກຸ່ມຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ, ກຸ່ມຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ, ຄົນຈາກພື້ນຖານການຍ້າຍຖິ່ນຖານ ແລະ ຜູ້ລີ້ໄພ, ແມ່ຍິງຜູ້ສູງອາຍຸ, ແລະ ເດັກຍິງທີ່ເປັນໄວລຸ່ນ. ການສໍາພາດກັບຜູ້ປະຕິບັດຈາກໂຄງການແມ່ຍິງໜຸ່ມ (YouWin) ໃນປະເທດຟີລິບປິນ, ໄດ້ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນວ່າກຸ່ມຕິດຕາມ GBV ຂອງພວກເຂົາ, ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງເພື່ອເສີມສ້າງກົນໄກການຕອບໂຕ້ GBV, ຝຶກອົບຮົມກຸ່ມແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ, ລວມທັງສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ LGBTQIA+, ຜູ້ທີ່ມີຄວາມພິການ ແລະ ຜູ້ທີ່ເປັນທັງຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ ແລະ ບໍ່ແມ່ນຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມພະຍາຍາມຂອງພວກເຂົາຖືກປັບແຕ່ງໃຫ້ເໝາະສົມກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຄົນທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍພາຍໃນຊຸມຊົນ. ໃນປະເທດຫວຽດນາມ, ສູນພັດທະນາຊົນນະບົດໄດ້ສ້າງຕັ້ງກຸ່ມສໍາລັບເດັກພິການເພື່ອຮັບປະກັນວ່າເດັກເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ຜູ້ດູແລຂອງພວກເຂົາສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງດິນຟ້າອາກາດ, ເນື່ອງຈາກພວກເຂົາມັກຖືກຍົກເວັ້ນຈາກກຸ່ມຊຸມຊົນຫຼັກຍ້ອນຂໍ້ຫ້າມ ແລະ ການຕໍ່ຕ້ານຈາກພໍ່/ຜົວ.[43]

ການທ້າທາຍບັນທັດຖານທາງສັງຄົມທີ່ເປັນອັນຕະລາຍທີ່ເຮັດໃຫ້ຄວາມຮຸນແຮງເປັນເລື່ອງປົກກະຕິ. ໃນປະເທດກໍາປູເຈຍ, ສູນຝຶກອົບຮົມປ່າໄມ້ຊຸມຊົນໃນພາກພື້ນ (RECOFTC) ແລະ ບົດບາດທາງເພດ ແລະ ການພັດທະນາເພື່ອກໍາປູເຈຍ (GADC) ສະໜັບສະໜູນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນພື້ນທີ່ປົກປ້ອງຊຸມຊົນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໂດຍການແກ້ໄຂບັນຫາມາດຕະຖານທາງສັງຄົມທີ່ເປັນອັນຕະລາຍທີ່ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ຊາຍກະທໍາຄວາມຮຸນແຮງ. ໂຄງການນີ້ສົ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ຊາຍ ແລະ ເດັກຊາຍມີສ່ວນຮ່ວມເພື່ອທ້າທາຍທັດສະນະຄະຕິທີ່ເປັນອັນຕະລາຍກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ປ່ຽນແປງມາດຕະຖານທາງສັງຄົມ ແລະ ພຶດຕິກໍາທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຈາກສາມີ ແລະ ຜູ້ນໍາຜູ້ຊາຍ. ໃນປະເທດເຄນຍາ, ສະມາຄົມອະນຸລັກສັດປ່າເຄນຍາ (KWCA) ແລະ ສະມາຄົມອະນຸລັກສັດປ່າ (TTWCA) ກໍາລັງເຮັດວຽກຮ່ວມກັນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແມ່ຍິງໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງມີຄວາມໝາຍ ແລະ ປອດໄພໃນການລິເລີ່ມອະນຸລັກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ໂຄງການຂອງເຂົາເຈົ້າທ້າທາຍມາດຕະຖານທາງສັງຄົມທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ

ປັບປຸງຄວາມສາມາດຂອງຄູ່ຮ່ວມງານໃນການແກ້ໄຂ GBV ພາຍໃນໂຄງການ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມອະນຸລັກຂອງເຂົາເຈົ້າ.[44] ສິ່ງນີ້ລວມເຖິງຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງຈາກຄູ່ຮັກ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດທັງທາງຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນຄູ່ຮັກ, ທີ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ປ່າໄມ້ຍິງທີ່ເຮັດວຽກເພື່ອຈັດການ ແລະ ປົກປ້ອງປ່າໄມ້ຕ້ອງປະເຊີນຫຼາຍຂຶ້ນ. ມັນຍັງປະກອບມີຄວາມພະຍາຍາມໃນການສະໜັບສະໜູນພັນທະມິດຊາຍ (ຜູ້ຊາຍໃນຊຸມຊົນທີ່ມຸ່ງໝັ້ນທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ), ຜູ້ທີ່ມັກຈະປະເຊີນກັບການດູຖູກທາງຄຳເວົ້າໃນການ ສະໜັບສະໜູນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້. ການຫຼຸດຜ່ອນອຸປະສັກຕໍ່ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນການດຳເນີນການດ້ານດິນຟ້າອາກາດສາມາດສະໜັບສະໜູນຜົນໄດ້ຮັບດ້ານສະພາບອາກາດທີ່ດີຂຶ້ນໂດຍຜ່ານການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຕັດສິນໃຈທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງເຂົາເຈົ້າໃນການຊ່ວຍເຫຼືອ.

ການຮັບປະກັນວ່າການບໍລິການ GBV ໄດ້ຮັບການຈັດໃຫ້ຮ່ວມກັບຄວາມພະຍາຍາມໃນການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ. ການສຳພາດຜູ້ປະຕິບັດງານດ້ານ GBV ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໄດ້ເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການບໍ່ແບ່ງແຍກຄວາມພະຍາຍາມໃນການຕອບໂຕ້ GBV ແລະ ໄພພິບັດ. ຜູ້ປະຕິບັດງານດ້ານ GBV ຢູ່ໃນຕຳແໜ່ງທີ່ດີທີ່ຈະລະບຸ ແລະ ຊ່ວຍເຊື່ອມໂຍງຜູ້ກະທຳດ້ານດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າກັບການບໍລິການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ (ລວມທັງການດູແລສຸຂະພາບ, ການສະໜັບສະໜູນດ້ານຈິດຕະສັງຄົມ, ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ຄວາມຍຸຕິທຳ) ແລະ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຜູ້ກະທຳດ້ານດິນຟ້າອາກາດໃນການພັດທະນາການບໍລິການທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເປັນສູນກາງຜູ້ລອດຊີວິດເພື່ອເຕີມເຕັມຊ່ອງຫວ່າງ. ຕົວຢ່າງ, ສະຫະພັນວາງແຜນຄອບຄົວສາກົນ (IPPF) ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຫຼາຍໜ່ວຍງານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດໃນປະເທດຟິຈິເພື່ອດຳເນີນການຝຶກຊ້ອມການຈຳລອງສຸຂະພາບຈະເລີນພັນທາງເພດ (SRH) ສຳລັບເຫດສຸກເສີນ, ເຊິ່ງລວມທັງການຕອບສະໜອງ GBV.[45] ເຊັ່ນດຽວກັນ, ຜູ້ປະຕິບັດການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດສາມາດສະໜັບສະໜູນຜູ້ປະຕິບັດ GBV ໃນການເຊື່ອມໂຍງຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໂອກາດການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດເຂົ້າໃນວຽກງານຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຜູ້ປະຕິບັດງານ GBV ຄວນຮັບປະກັນວ່າຄວາມພະຍາຍາມຕອບສະໜອງ GBV ໃນສະພາບການໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກສະພາບດິນຟ້າອາກາດແມ່ນສອດຄ່ອງກັບ มາດຕະຖານຂັ້ນຕ່ຳລະຫວ່າງອົງການ 16 ຂໍ້ສຳລັບ GBV ໃນໂຄງການສຸກເສີນ.

ການຈັດການ GBV ຜ່ານຄວາມພະຍາຍາມໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນຟີລິບປິນ

ປະເທດຟີລິບປິນເປັນປະເທດ ທີ່ສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດໂດຍປະສົບກັບພາຍຸໄຕ້ຝຸ່ນສະເລ່ຍປີລະ 20 ຄັ້ງ, ເຊິ່ງຍິ່ງສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຫຼາຍຂຶ້ນ ອັນເນື່ອງມາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.[46]

GBV ມີຜົນກະທົບຕໍ່ວຽກງານຂອງເຂົາເຈົ້າແນວໃດ:
ໂຄງການ DRM ສ່ວນໃຫຍ່ໃນພາກພື້ນສຸມໃສ່ການທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມທັກສະ, ແຕ່ມັກຈະເບິ່ງຂ້າມ GBV, ເຊິ່ງຈຳກັດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ແລະ ຄວາມປອດໄພໃນຄວາມພະຍາຍາມໂຕ້ຕອບ. ໃນເວລາທີ່ຜູ້ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງບໍ່ສາມາດມີສ່ວນຮ່ວມໃນໂຄງການ DRM, ສິ່ງນີ້ຫຼຸດໂອກາດຂອງເຂົາເຈົ້າໃນການສ້າງທັກສະ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ຈຳເປັນທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ແລະ ຄອບຄົວສາມາດຢູ່ໄດ້ຢ່າງປອດໄພໃນລະຫວ່າງໄພພິບັດ.

ວິທີການທີ່ໂຄງການຈັດການຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ (GBV):

ໃນປີ 2020, ອົງກອນທີ່ນຳພາໂດຍຄົນພື້ນເມືອງ "ການລິເລີ່ມຂອງແມ່ຍິງໜຸ່ມ (YouWIn)" ໄດ້ສ້າງຕັ້ງໂຄງການຕິດຕາມບັນຫາ GBV ເພື່ອຈັດການກັບຊ່ອງຫວ່າງນີ້. ແຕ່ລະກຸ່ມປະກອບມີຜູ້ຍິງ 15-20 ຄົນຈາກຊຸມຊົນ LGBTQIA+, ຜູ້ຍິງທີ່ມີຄວາມພິການ ແລະ ທັງຜູ້ຍິງທີ່ເປັນຄົນພື້ນເມືອງ ແລະ ບໍ່ແມ່ນຄົນພື້ນເມືອງ. ກຸ່ມຕິດຕາມ GBV ເຫຼົ່ານີ້ລະບຸຜູ້ຍິງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ, ຊ່ວຍບັນທຶກຂໍ້ມູນຄວາມຮຸນແຮງ, ສົ່ງຕໍ່ຜູ້ລອດຊີວິດໄປສູ່ບໍລິການຊ່ວຍເຫຼືອ, ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສຸຂະພາບຈິດໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ລອດຊີວິດໃນການລາຍງານການລ່ວງລະເມີດ. ພວກເຂົາຍັງສະໜັບສະໜູນສິດທິຜູ້ຍິງ, ຮ່ວມມືກັບບໍລິການທ້ອງຖິ່ນທີ່ຂາດແຄນຊັບພະຍາກອນ ແລະ ເຄື່ອນໄຫວໃນສູນການອົບພະຍົບ, ບ່ອນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງດ້ານ GBV ແລະ SEAH ສູງ. ອົງກອນໄດ້ປະເຊີນໜ້າກັບການຕອບໂຕ້ຈາກຜູ້ຊາຍບາງຄົນທີ່ຂັດຂວາງການເຂົ້າຮ່ວມກຸ່ມຂອງເມຍຂອງເຂົາເຈົ້າ. ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫານີ້, ພວກເຂົາເຮັດວຽກຢ່າງໃກ້ຊິດກັບຊຸມຊົນເພື່ອທ້າທາຍບັນທັດຖານທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ.

ການຮຽນຮູ້ທີ່ສຳຄັນ:
ເລື່ອງເລົ່າກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຍິງຮັບຮູ້ເຖິງອຳນາດໜ້າທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນຜ່ານການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເຂົາເຈົ້າໃນກຸ່ມການຕິດຕາມ GBV ແລະ ຜູ້ຊາຍມີຄວາມພ້ອມຫຼາຍຂຶ້ນໃນການສະໜັບສະໜູນສິດທິຜູ້ຍິງ. ນອກເໜືອຈາກນັ້ນ, ອົງກອນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນ DRM ຕອນນີ້ ມີຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ໜັກແໜ້ນຂຶ້ນກ່ຽວກັບຄວາມຈຳເປັນຂອງຜູ້ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງໃນວິກິດການ ແລະ ມີຄວາມພ້ອມຫຼາຍຂຶ້ນໃນການສະໜັບສະໜູນຜູ້ລອດຊີວິດຈາກ GBV, ຮັບປະກັນວ່າເຂົາເຈົ້າປອດໄພ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທີ່ຈຳເປັນໃນລະຫວ່າງໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກດິນຟ້າອາກາດໄດ້.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳພາດ Jade P. Leung, Lead Convener at "ການລິເລີ່ມຂອງແມ່ຍິງໜຸ່ມ (YouWIn)"

ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຕອບໂຕ້ GBV.
ສຳລັບໂຄງການດິນຟ້າອາກາດ, ບໍ່ວ່າຈະເປັນການປັບຕົວ, ຄວາມສາມາດກັບຄືນສູ່ສະພາບເດີມໄດ້ໂດຍໄວ ຫຼື ການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ, ມັນສຳຄັນຫຼາຍທີ່ຈະຕ້ອງສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຮ່ວມກັນວ່າອັນໃດທີ່ຖືວ່າເປັນຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດໃນຊຸມຊົນ ແລະ ຕໍ່ກັບສະມາຊິກພະນັກງານ ແລະ ຄວນຕອບໂຕ້ຕໍ່ກັບເຫດການແນວໃດ, ລວມທັງການພັດທະນາຊ່ອງທາງການສົ່ງຕໍ່ເມື່ອເຫດການນັ້ນເກີດຂຶ້ນ. ກອງທຶນສັດປ່າໂລກເພື່ອທຳມະຊາດ (WWF) ໃນປະເທດລາວ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍທີ່ວຽກພາກສະໜາມ, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຫຼື ການເຮັດວຽກກັບອົງກອນທ້ອງຖິ່ນຕ້ອງປະກອບມີການຝຶກອົບບົດບາດຍິງຊາຍ, ລວມທັງການຝຶກອົບຮົມການປ້ອງກັນ ແລະ ໂຕ້ຕອບກັບຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ, ລວມທັງການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທຳ.[47] ໃນເສດຖະກິດສີຂຽວ ແລະ 'ການຫັນປ່ຽນທີ່ເປັນທຳ', ການແກ້ໄຂທັດສະນະຄະຕິທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ, ການຄຸກຄາມ ແລະ ການລະເມີດຜ່ານການສະໜັບສະໜູນວັດທະນະທຳອົງກອນທີ່ເປັນບວກສາມາດຊ່ວຍແກ້ໄຂຄວາມຄິດທາງເພດໄດ້. ສິ່ງນີ້ຊ່ວຍໃນການສ້າງກຸ່ມຜູ້ມີຄວາມສາມາດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ການຮັກສາແຮງງານຜູ້ຍິງໄວ້ໃນພາກສ່ວນຕ່າງໆໃນການຕອບສະໜອງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ການສະໜັບສະໜູນນັກເຄື່ອນໄຫວດ້ານດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເພື່ອສືບຕໍ່ວຽກງານຂອງເຂົາເຈົ້າໂດຍທີ່ບໍ່ຕ້ອງມີຄວາມຢ້ານກົວຕໍ່ອັນຕະລາຍ.
ການສະໜອງທຶນເພື່ອສະໜັບສະໜູນຄວາມຍືດຍຸ່ນ, ຄວາມປອດໄພ ແລະ ການຢູ່ຄຽງຂ້າງໂດຍຜູ້ສັງເກດການດ້ານສິດທິມະນຸດລະຫວ່າງປະເທດສາມາດຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງດ້ານຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບນັກເຄື່ອນໄຫວ. ກອງພັນສັນຕິພາບສາກົນ (PBI)

ໄດ້ສົ່ງບັກສັງເກດການສິດທິມະນຸດເພື່ອຮ່ວມກັບຜູ້ພິທັກສິດທິມະນຸດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ (EHRDs)) ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຂອງການໂຈມຕີເຂົາເຈົ້າ. ເຂົາເຈົ້າຍັງໄດ້ເນັ້ນໜັກເຖິງວຽກຂອງນັກເຄື່ອນໄຫວທີ່ເປັນຜູ້ຍິງໃນການລາຍງານ,[48] ຈັດຕັ້ງການຢ້ຽມຢາມຂອງນັກຂ່າວຕ່າງປະເທດ,[49] ຂໍໃຫ້ມີການສືບສວນກ່ຽວກັບໄພຄຸກຄາມຈາກລັດຖະບານ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຜູ່ຍິງໃນ EHRDs ໃຫ້ສົນທະນາໃນກອງປະຊຸມນາໆຊາດເຊັ່ນ: ກອງປະຊຸມພາຄີ (COP) ຂອງ UNFCCC. ມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຖືກອອກແບບມາເພື່ອຊ່ວຍນັກເຄື່ອນໄຫວທີ່ເປັນຜູ້ຍິງໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ສາມາດເຮັດການເຄື່ອນໄຫວຂອງເຂົາເຈົ້າໂດຍບໍ່ຕ້ອງຢ້ານກົວ.

ການສ້າງຕັ້ງກົນໄກການປົກປ້ອງຄວາມປອດໄພທີ່ເຂັ້ມແຂງ. ສະຖານະການຂອງ SEAH ສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຕໍ່ຜູ້ລອດຊີວິດ ແລະ ຊຸມຊົນ ແລະ ຍັງເຮັດໃຫ້ໂຄງການດິນຟ້າອາກາດຕົກຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງໂດຍຜ່ານການສູນເສຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ພະນັກງານ. ອົງການຈັດຕັ້ງສາມາດຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຂອງ SEAH ໂດຍການພັດທະນານະໂຍບາຍ ແລະ ຈັນຍາບັນທີ່ເຂັ້ມແຂງ, ກົນໄກການຮ້ອງທຸກ, ຂັ້ນຕອນການສືບສວນ ແລະ ເສັ້ນທາງການສົ່ງຕໍ່ເພື່ອລາຍງານ SEAH ໃນລັກສະນະທີ່ປອດໄພ ແລະ ເປັນຄວາມລັບ. ການປະສານງານກັບຂະແໜງການ ແລະ ອົງການອື່ນໆຍັງສາມາດຊ່ວຍຮັບປະກັນວ່າຜູ້ລອດຊີວິດສາມາດເຂົ້າເຖິງການສະໜັບສະໜູນທີ່ຈຳເປັນ, ເຊັ່ນ: ການດູແລສຸຂະພາບ, ການສະໜັບສະໜູນດ້ານຈິດຕະສັງຄົມ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານກົດໝາຍ. ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເຮັດວຽກກັບຄູ່ສັນຍາ ແລະ ຜູ້ສະໜອງສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຂອງ SEAH ຜ່ານຂະບວນການຈັດຊື້ທີ່ເຂັ້ມແຂງ, ການຄັດເລືອກສັນຍາຢ່າງລະມັດລະວັງ, ການສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ການຮັກສາການມີສ່ວນຮ່ວມເປັນປະຈຳຕາມລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ. ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບວິທີການເສີມສ້າງຄວາມພະຍາຍາມໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຕອບສະໜອງຕໍ່ SEAH ສາມາດເບິ່ງໄດ້ທີ່ ສູນສະໜັບສະໜູນຊັບພະຍາກອນການປົກປ້ອງ.

BOX

ການນຳໃຊ້ການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດເພື່ອຈັດການ GBV

ການເງິນເພື່ອສະພາບອາກາດມີທ່າແຮງທີ່ຈະສ້າງການກະທຳທີ່ຫັນປ່ຽນໂດຍການລວມເອົາການປ້ອງກັນ GBV ເຂົ້າໃນໂຄງການດ້ານສະພາບອາກາດທີ່ອີງໃສ່ຂະແໜງການທີ່ກວ້າງຂຶ້ນ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຂອງໂຄງການຢ່າງຖືກຈຸດສຳລັບກິດຈະກຳສະເພາະທີ່ຖືກອອກແບບມາເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາ GBV. ການວິເຄາະການເງິນເພື່ອດິນອາກາດສອງຝ່າຍຈາກສະມາຊິກ OECD DAC ສະແດງໃຫ້ເຫັນແນວໂນ້ມໃນທາງບວກໃນການເຊື່ອມສານເປົ້າໝາຍຄວາມສະເໝີພາບທາງເພດ, ໂດຍການເງິນປະເພດນີ້ເພີ່ມຂຶ້ນສີ່ເທົ່າລະຫວ່າງປີ 2011-12 ແລະ 2019-20.[50] ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ແນໃສ່ຄວາມສະເໝີພາບທາງເພດໂດຍສະເພາະຍັງຄົງນ້ອຍກວ່າຫຼາຍ ແລະ ອົງການສິດທິແມ່ຍິງບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງການເງິນໄດ້ໃນຂອບເຂດກ້ວາງຂວາງ.[51] ໃນລະດັບປະເທດ, ການວິເຄາະການເງິນດ້ານສະພາບອາກາດທີ່ຮາວັນດາໄດ້ຮັບສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີພຽງແຕ່ 0.01% ເທົ່ານັ້ນທີ່ໄດ້ຮັບລະຫັດຈຸດປະສົງ GBV, ເຊິ່ງຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງການຂາດການເຊື່ອມໂຍງຢ່າງເປັນລະບົບຂອງ GBV ກັບການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດ.[52]

ປັດຈຸບັນມີຕົວຢ່າງໂຄງການທາງການເງິນ ເພື່ອດິນຟ້າອາກາດທີ່ແກ້ໄຂບັນຫາ GBV ໂດຍກົງຢູ່ບໍ່ຫຼາຍປານໃດ, ແຕ່ມີຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍຂຶ້ນໃນການລວມປະເດັນເລື່ອງເພດ ແລະ GBV ເຂົ້າໃນການລົງທຶນ. ຕົວຢ່າງ: WWF ໄດ້ຜະລິດ ບັນທຶກຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂບັນຫາ GBV ແລະ ການຂູດຮີດ, ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຄຸກຄາມທາງເພດ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈາກກອງທຶນດິນຟ້າອາກາດສີຂຽວ (GCF) ແລະ ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ. ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບເພດຂອງ GCF ຍັງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ໂຄງການທັງໝົດປະເມີນລະດັບຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງໃນບັນດາປະເທດ ແລະ ກຳນົດການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາເຫຼົ່ານັ້ນ.[53] 2X Global ໄດ້ຕີພິມກ່ຽວກັບສະຫຼຸບຫຍໍ້ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ການລ່ວງລະເມີດທາງເພດ (GBVH) ໃນການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ເພດ’ ແລະ Criterion Institute ມີແນວທາງການກວດສອບສຳລັບຄວາມສ່ຽງ GBV ໃນການລົງທຶນດ້ານດິນຟ້າອາກາດ.[54]

ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳ

ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນອີງຕາມການສະທ້ອນຄວາມຄິດຈາກຜູ້ຖືກສຳພາດ ແລະ ແນວໂນ້ມທີ່ລະບຸຜ່ານການທົບທວນເອກະສານ. ຄຳແນະນຳເຫຼົ່ານີ້ຖືກແບ່ງອອກຕາມກຸ່ມເປົ້າໝາຍໂດຍມີລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມໃນບົດລາຍງານຫຼັກ.

ສຳລັບຜູ້ປະຕິບັດງານດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອ

1. **ດຳເນີນການວິເຄາະຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງເພດ, ຄວາມພິການ ແລະ ການລວມຕົວທາງສັງຄົມ (GEDSI) ເມື່ອອອກແບບໂຄງການ ແລະ ຂອບການປະເມີນຜົນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການຮຽນຮູ້ (MEL) ຂອງເຂົາເຈົ້າ,**
   ໂດຍໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຈາກການປຶກສາຫາລືກັບອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນທີ່ເປັນຕົວແທນຂອງແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດຈາກພື້ນຖານທີ່ຫຼາກຫຼາຍ.[55] ສົມມຸດວ່າ GBV ກຳລັງເກີດຂຶ້ນໃນຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ, ກຳນົດປະເພດຂອງ GBV ທີ່ອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ເປັນບ່ອນທຳລາຍຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ ແລະ ຊອກຫາວິທີທີ່ເໝາະສົມກັບວັດທະນະທຳ ແລະ ເນັ້ນໃສ່ຜູ້ລອດຊີວິດເປັນສູນກາງເພື່ອແກ້ໄຂມັນ. ໂດຍການນຳໃຊ້ການວິເຄາະນີ້, ສ້າງແຜນປະຕິບັດງານທາງເພດທີ່ມີງົບປະມານພຽງພໍເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມສ່ຽງ GBV ຕະຫຼອດວົງຈອນໂຄງການ.

2. **ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ 'ບໍ່ເຮັດອັນຕະລາຍ' ໃນໂຄງການສະພາບອາກາດໂດຍການລວມເອົາມາດຕະການປ້ອງກັນ, ການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ການຕອບສະໜອງ GBV ເພື່ອປົກປ້ອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ພະນັກງານ ແລະ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນຢ່າງເຕັມທີ່, ຮັບປະກັນການປະຕິບັດເລື່ອງດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ.**
   ມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້ອາດປະກອບມີການຝຶກອົບຮົມສຳລັບພະນັກງານ ແລະ ຊຸມຊົນ, ການກຳນົດ ຫຼື ການພັດທະນາເສັ້ນທາງການສົ່ງຕໍ່ທີ່ຊັດເຈນໄປຫາການບໍລິການຊ່ວຍເຫຼືອການລອດຊີວິດ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ລິເລີ່ມການປ້ອງກັນເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປ່ຽນແປງມາດຕະຖານທາງສັງຄົມ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມໃນການດູແລຕົນເອງ ແລະ ຮ່ວມກັນເຊັ່ນ: ການໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານຈິດຕະສັງຄົມສຳລັບຜູ້ລອດຊີວິດ.

3. **ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບສະມາຊິກຊຸມຊົນທຸກຄົນເພື່ອສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃນຊຸມຊົນ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຂອງການແກ້ແຄ້ນຕໍ່ກັບການເຂົ້າຮວມຂອງຜູ້ຍິງໃນການດຳເນີນການດ້ານດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ມາດຕະການປ້ອງກັນ ແລະ ການຕອບໂຕ້ GBV.**
   ໂຄງການຄວນເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຜູ້ຍິງ, ເດັກຍິງ, ຜູ້ນຳທ້ອງຖິ່ນ, ຜູ້ຊາຍ ແລະ ເດັກຊາຍ ແລະ ຜູ້ນຳດ້ານສາສະໜາເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງການສະໜັບສະໜູນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ຍິງເຂົ້າໃນການລິເລີ່ມ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມກ່ຽວກັບດິນຟ້າອາກາດເພື່ອຢຸດຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ (GBV). ສິ່ງນີ້ຈະຊ່ວຍສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ, ສົ່ງເສີມຄວາມຍືນຍົງຂອງການລິເລີ່ມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການແກ້ແຄ້ນຕໍ່ກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ພະນັກງານຂອງໂຄງການ.

4. **ການຈັດຫາເງິນທຶນທີ່ພຽງພໍສໍາລັບການປ້ອງກັນ ແລະ ການຕອບໂຕ້ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດພາຍໃນການອອກແບບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ເຊັ່ນດຽວກັນກັບການຂຽນໂຄງການກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ການຂຽນໂຄງການກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດທີ່ມມີປະສິດທິພາບແມ່ນໄລຍະຍາວ, ຍືນຍົງ ແລະ ມີຫຼາຍອົງປະກອບ.** ມັນເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ຈະຕ້ອງຈັດສັນງົບປະມານທີ່ພຽງພໍໃນຂໍ້ສະເໜີຂອງໂຄງການເພື່ອສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ມາດຕະການປ້ອງກັນ, ຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຕອບໂຕ້ GBV ແລະ ສະໜັບສະໜູນຜູ້ໃຫ້ທຶນກ່ຽວກັບຄວາມຈໍາເປັນຂອງພວກເຂົາໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ. ມັນຈໍາເປັນຕ້ອງອາໄສຄວາມຊ່ຽວຊານ, ລວມທັງຈາກອົງການຈັດຕັ້ງແມ່ຍິງທ້ອງຖິ່ນ, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຂໍ້ມູນວິທີການ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການຕອບໂຕ້ເມື່ອມີກໍລະນີເກີດຂຶ້ນ.

ສໍາລັບຜູ້ໃຫ້ທຶນ

1. **ສ້າງ ແລະ ລົງທຶນໃນວິທີການທີ່ມີຄວາມຫວັງທີ່ນໍາຜົນປະໂຫຍດຮ່ວມກັນມາສູ່ການແກ້ໄຂບັນຫາ GBV ແລະ ປັບປຸງຜົນໄດ້ຮັບກ່ຽວກັບດິນຟ້າອາກາດ.** ສິ່ງນີ້ຄວນມາພ້ອມກັບຄວາມພະຍາຍາມທີ່ຈະບັນທຶກ, ແບ່ງປັນ ແລະ ຮຽນຮູ້ຈາກການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ. ຂົງເຂດທີ່ຄວນພິຈາລະນາລວມມີການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະ 'ບໍ່ເຮັດອັນຕະລາຍ' ໃນທຸກໆໂຄງການກ່ຽວກັບດິນຟ້າອາກາດ, ໂດຍການກໍານົດ ແລະ ແກ້ໄຂທຸກຮູບແບບຂອງ GBV. ສິ່ງສໍາຄັນຂອງສິ່ງນີ້ແມ່ນການສະໜອງທຶນ ແລະ ຄໍາແນະນໍາໃຫ້ແກ່ຄູ່ຮ່ວມງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ:
   - **ການໃຫ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານນະວັດຕະກໍາຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ**ເພື່ອທົດສອບ ແລະ ປະເມີນວິທີການຕ່າງໆທີ່ປ້ອງກັນ GBV, ໂດຍສະເພາະໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບອາກາດ, ການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຄວາມສາມາດກັບຄືນສູ່ສະພາບເດີມໂດຍໄວ. ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມເພື່ອຄວາມສາມາດກັບຄືນສູ່ສະພາບເດີມໂດຍໄວ, ຮອບດ້ານ ແລະ ຍືນຍົງ (RISE),[56] ເຊິ່ງສຸມໃສ່ GBV ໃນສະພາບການອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ, ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນໃນສະຖານທີ່ທີ່ມີຄວາມບອບບາງທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງແມ່ຍິງຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງຜູ້ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຖືວ່າເປັນຕົວຢ່າງທີ່ດີ. ຕ້ອງມີການທົດລອງ ແລະ ການປະເມີນຜົນເພີ່ມເຕີມເພື່ອເຂົ້າໃຈວິທີການນໍາແນວທາງ GBV ທີ່ປະສົບຜົນສໍາເລັດໄປປັບໃຊ້ກັບຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
   - **ສ້າງຕໍ່ຈາກການປະຕິບັດໃໝ່ທີ່ໜ້າສົນໃຈໃນການລວມເອົາ GBV ເຂົ້າໃນໂຄງການດ້ານດິນຟ້າອາກາດຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການກະສິກໍາອັດສະລິຍະດ້ານດິນຟ້າອາກາດ, ພະລັງງານທົດແທນ, ການຂົນສົ່ງສີຂຽວ ແລະ ໂຄງການມະນຸດສະທໍາ.** ຕົວຢ່າງ: ໂຄງການເຮັດວຽກເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ: ແຜນງານຜົນກະທົບ ແລະ ຂະໜາດ (Impact at Scale)[57] ກໍາລັງສະໜັບສະໜູນວຽກງານຂອງສະຖາບັນການຈັດການນໍ້າສາກົນເພື່ອຮັບມືກັບບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຟື້ນຟູຄວາມເສື່ອມໂຊມຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍການອອກແບບໂຄງການທົດລອງປ້ອງກັນ GBV ທີ່ມີການປັບປ່ຽນເພດສະພາບຈໍານວນສີ່ໂຄງການເພື່ອສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນໃນການຮັບມືກັບຜົນກະທົບຈາ

ກດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານນ້ຳ ແລະ ອາຫານໃນຈໍແດນ, ເລບານອນ, ເຂດແດນປາແລັດສະໄຕນທີ່ຖືກຍຶດຄອງ (OPT) ແລະ ອີຢິບ.[58]

- **ການສະໜອງທຶນທີ່ປ່ຽນແປງໄດ້ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.** ສິ່ງນີ້ຊ່ວຍໂຄງການໃນການປັບຕົວ, ຮັບຮູ້ວ່າວິທີການເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະເປັນການລິເລີ່ມ ແລະ ອີງຕາມຫຼັກຖານໃໝ່ໆ. ຕົວຢ່າງ: ສິ່ງທີ່ເຮັດວຽກເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ: ແຜນງານຜົນກະທົບ ແລະ ຂະໜາດ (Impact at Scale) ກຳລັງສະໜັບສະໜູນວຽກງານຂອງສູນປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງໃນຄອບຄົວ (CEDOVIP) ໃນອູການດາ ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງການປ້ອງກັນ ແລະ ການຕອບສະໜອງ GBV ເຂົ້າໃນຄວາມພະຍາຍາມຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບໂຄງການຟື້ນຟູພື້ນທີ່ຊຸ່ມນ້ຳ, ພ້ອມທັງປະເມີນໂຄງການຢ່າງຄອບຄຸມ ແລະ ສົ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ໂດຍອີງໃສ່ການປະຕິບັດຕົວຈິງກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ເຮັດວຽກໄດ້ຜົນ.
- **ການສະໜອງທຶນທີ່ຍືນຍົງ, ຍືດຍຸ່ນ ແລະ ຫຼາຍປີ ສຳລັບການແຊກແຊງທີ່ແກ້ໄຂບັນຫາ GBV ໃນສະພາບການຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.** ນີ້ອາດຈະປະກອບມີລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ແລະ ການດຳເນີນການທີ່ຄາດຄະເນໄວ້ລ່ວງໜ້າ. ການສະໜອງທຶນຄວນສະໜັບສະໜູນການຕິດຕາມກວດກາ, ການປະເມີນຜົນ ແລະ ຂະບວນການຮຽນຮູ້ແບບປັບຕົວທີ່ມີປະສິດທິພາບ. ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນທີ່ຍືນຍົງແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍສຳລັບການແກ້ໄຂບັນຫາທັງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ GBV, ຍ້ອນວ່າສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນວິກິດການທີ່ຝັງເລິກທີ່ຕ້ອງໃຊ້ເວລາຢ່າງໜ້ອຍສອງສາມປີເພື່ອເບິ່ງການປ່ຽນແປງທີ່ມີຄວາມໝາຍ.

2. **ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຜູ້ໃຫ້ທຶນອື່ນໆເພື່ອນຳເງິນທຶນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດໄປສູ່ວິທີການທີ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ເພດ ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງເພື່ອກັນ ແລະ ຕອບສະໜອງຕໍ່ GBV.** ສະໜັບສະໜູນການເພີ່ມທຶນກ່ຽວກັບດິນຟ້າອາກາດທີ່ສະໜັບສະໜູນຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງເພດ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາ GBV. ນຳໃຊ້ກອງທຶນດ້ານດິນຟ້າອາກາດເພື່ອສະໜັບສະໜູນໂຄງການ GBV ໂດຍກົງຕາມຄວາມເໝາະສົມ ຫຼື ລວມເອົາການປ້ອງກັນ ແລະ ການຕອບສະໜອງ GBV ເຂົ້າໃນໂຄງການລິເລີ່ມດ້ານການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດໃນວົງກວ້າງ.[59]

3. ສະໜັບສະໜູນນັກເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ຜູ້ປະຕິບັດວຽກງານທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ GBV ໃຫ້ສືບຕໍ່ວຽກງານຂອງເຂົາເຈົ້າໂດຍການສະໜອງທຶນໄລຍະຍາວ, ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນຕໍ່ WROs, ກຸ່ມການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງແມ່ຍິງ, ນັກເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ເຄືອຂ່າຍທ້ອງຖິ່ນທີ່ເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ GBV ສິ່ງນີ້ອາດປະກອບມີການສະໜັບສະໜູນການສ້າງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງອົງການຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານ GBV ແລະ ດິນຟ້າອາກາດ, ຄອບຄຸມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເຊັ່ນ: ເງິນເດືອນພະນັກງານ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນຄວາມສາມາດກັບຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິໄດ້ໂດຍໄວສຳລັບຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ GBV, ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສົນທະນາລະຫວ່າງນັກເຄື່ອນໄຫວ/ຜູ້ປະຕິບັດວຽກງານ ແລະ ຜູ້ມີໜ້າທີ່ທີ່ເຂົາເຈົ້າກຳລັງຊອກຫາເພື່ອສ້າງອິດທິພົນ ຫຼື ມີສ່ວນຮ່ວມ, ສະໜັບສະໜູນເຂົາເຈົ້າໃຫ້ສະແດງຜົນງານຂອງເຂົາເຈົ້າໃນເວທີສາກົນ ແລະ ກອງປະຊຸມສາກົນເພື່ອມີອິດທິພົນຕໍ່ຄົນອື່ນ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ບໍລິສັດເຕັກໂນໂລຊີແກ້ໄຂການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຄຸກຄາມທາງອອນລາຍເພື່ອຊ່ວຍສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ປອດໄພ ແລະ ເໝາະສົມກວ່າສຳລັບວຽກງານຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ສໍາລັບລັດຖະບານ

1. **ລວມເອົາຄວາມເທົ່າທຽມລະຫວ່າງເພດ ແລະ ການປ້ອງກັນ GBV ເຂົ້າໃນນະໂຍບາຍດິນຟ້າອາກາດແຫ່ງຊາດ, ລວມທັງການປະກອບສ່ວນທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນລະດັບຊາດ (NDCs) ແລະ ແຜນການປັບຕົວລະດັບຊາດ (NAP).** ວິເຄາະຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຕໍ່ຄວາມເທົ່າທຽມທາງເພດ ແລະ GBV ໃນການພັດທະນານະໂຍບາຍເຫຼົ່ານີ້. ພັດທະນາ ແລະ ສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການລິເລີ່ມຕ່າງໆທີ່ຊອກຫາວິທີແກ້ໄຂການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ GBV, ໂດຍໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຈາກການປຶກສາຫາລືກັບ WROs ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ (ລວມທັງຊຸມຊົນຄົນພື້ນເມືອງ, ຄົນ LGBTQIA+ ແລະ ຜູ້ພິການ) ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ. ລົງທຶນໃນການເປັນຜູ້ນໍາ ແລະ ການຕັດສິນໃຈຂອງແມ່ຍິງໃນການພັດທະນາ NAP ແລະ ແບ່ງປັນການຮຽນຮູ້ກັບລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນເພື່ອສະໜັບສະໜູນການດໍາເນີນການເຫຼົ່ານີ້ໃນທຸກລະດັບໃນລະດັບຊາດ.

2. **ລວມເອົາຄວາມເທົ່າທຽມລະຫວ່າງເພດ ແລະ ການປ້ອງກັນ GBV ເຂົ້າໃນໂຄງການຕ່າງໆທີ່ສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.** ສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຜົນກະທົບທາງເພດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໂດຍການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ໂຄງການສະເພາະທີ່ສຸມໃສ່ການແກ້ໄຂການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ ແລະ GBV ຮ່ວມກັນ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງຄວາມເທົ່າທຽມທາງເພດ ແລະ ການປ້ອງກັນ GBV ເຂົ້າໃນໂຄງການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດທີ່ກວ້າງຂວາງ.

3. **ສະໜັບສະໜູນຄວາມເທົ່າທຽມທາງເພດ ແລະ ການປ້ອງກັນ GBV ໃນພື້ນທີ່ນະໂຍບາຍທົ່ວໂລກກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ລວມທັງ UNFCCC.** ລວມທັງພາສາທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໃນຄວາມເທົ່າທຽມທາງເພດໃນການເຈລະຈາກ່ຽວກັບການປັບຕົວດ້ານການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດ, ການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ 'ການຫັນປ່ຽນທີ່ເປັນທໍາ'. ເນັ້ນໜັກເຖິງ GBV ທີ່ເປັນຮູບແບບຫຼັກຂອງການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ແມ່ນທາງດ້ານເສດຖະກິດ. ຮັບປະກັນວ່າໂຄງການວຽກງານ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານດ້ານບົດບາດທາງເພດຂອງ Lima ທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງແລ້ວ[60] ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງຄົບຖ້ວນໃນລະດັບຊາດ, ລວມທັງການແຕ່ງຕັ້ງ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຈຸດປະສານງານດ້ານເພດສະພາບແຫ່ງຊາດເພື່ອມີສ່ວນຮ່ວມກັບການຕັດສິນໃຈໃນດ້ານນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ກິດຈະກໍາການສະໜອງທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອບວຽກເຫຼົ່ານີ້. ສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຫັນປ່ຽນທາງເພດຂອງຂອບວຽກ Sendai ກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາບົດລາຍງານກ່ຽວກັບຕົວຊີ້ວັດຜ່ານຂອບວຽກ Sendai ແລະ Sendai GAP.

4. **ສະໜັບສະໜູນຜູ້ປົກປ້ອງດິນຟ້າອາກາດ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສິດທິມະນຸດ, ໂດຍສະເພາະໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ເປັນມິດ, ໂດຍຜ່ານການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ມາດຕະການປົກປ້ອງເຊັ່ນ: ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ**

ການໃຊ້ອິດທິພົນທາງການທູດ.
ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອໍານວຍໃຫ້ຜູ້ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດໃຫ້ສາມາດສະແດງການສະໜັບສະໜູນ ຫຼື ຄັດຄ້ານກິດຈະກໍາທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ລວມທັງການຍົກເລີກຂໍ້ຈໍາກັດທາງກົດໝາຍກ່ຽວກັບກິດຈະກໍາເຫຼົ່ານີ້. ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບບໍລິສັດເຕັກໂນໂລຊີເພື່ອແກ້ໄຂການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຄຸກຄາມທາງອອນລາຍ.

ສໍາລັບຜູ້ປະຕິບັດການປ້ອງກັນ GBV

1. **ທົດລອງວິທີການປ້ອງກັນ GBV ທີ່ແຕກຕ່າງກັນທີ່ສາມາດປະສົມປະສານເຂົ້າໃນໂຄງການດິນຟ້າອາກາດຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ຕິດຕາມຜົນກະທົບຂອງພວກມັນຕໍ່ທັງ GBV ແລະ ການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ.** ຕົວຢ່າງ: ຢູ່ໃນອູການດາ, ໂຄງການເຮັດວຽກເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ: ແຜນງານຜົນກະທົບ ແລະ ຂະໜາດ (Impact at Scale) ກໍາລັງໃຫ້ທຶນສໍາລັບນະວັດຕະກໍາໃນການປະສົມປະສານການປ້ອງກັນ GBV ເຂົ້າໃນໂຄງການຟື້ນຟູພື້ນທີ່ລຸ່ມນໍ້າ.[61]

2. **ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຜູ້ປະຕິບັດດ້ານດິນຟ້າອາກາດເພື່ອປັບໃຊ້ແນວທາງປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ມີຢູ່ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບໄພພິບັດ ແລະ ການອົບພະຍົບທີ່ເກີດຈາກດິນຟ້າອາກາດ.** ຫຼາຍຕົວຢ່າງໃນດ້ານການປະຕິບັດທີ່ດີສໍາລັບການປ້ອງກັນ ແລະ ການຕອບສະໜອງຕໍ່ GBV ໃນເຫດສຸກເສີນດ້ານມະນຸດສະທໍາເຊັ່ນ: ການສະໜອງເສັ້ນທາງການສົ່ງຕໍ່ທີ່ຊັດເຈນສໍາລັບຜູ້ລອດຊີວິດ, ການບໍລິການ GBV ມືຖື ຫຼື ທາງອອນໄລນ໌, ພື້ນທີ່ປອດໄພສໍາລັບແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການສະໜັບສະໜູນດ້ານຈິດຕະສັງຄົມ, ເຊິ່ງສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບໄພພິບັດດ້ານສະພາບອາກາດໄດ້ສອດຄ່ອງກັບ ມາດຕະຖານຂັ້ນຕໍ່າລະຫວ່າງອົງການສໍາລັບໂຄງການ GBV ໃນເຫດສຸກເສີນ.

ສຳລັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມທຸະ

1. **ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຄວາມພະຍາຍາມຂ້າມຂະແໜງການເພື່ອຢຸດບັນຫາ GBV ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.** ຮ່ວມມືກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ລວມທັງຜູ້ປະຕິບັດການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ, ສັງຄົມພົນລະເຮືອນ, ນັກຄົ້ນຄວ້າ, ນັກລົງທຶນເອກະຊົນ, ລັດຖະບານ, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນຂອງ GBV ແລະ ວິທີການປ້ອງກັນ ແລະ ຕອບໂຕ້ທີ່ດີທີ່ສຸດທີ່ເໝາະສົມກັບວັດທະນະທຳ.

2. **ລວມເອົາແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດຈາກພື້ນຖານທີ່ຫຼາກຫຼາຍເຂົ້າ[62]ໃນການອອກແບບ, ການຕັດສິນໃຈ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາການລິເລີ່ມດ້ານສະພາບອາກາດເພື່ອສະທ້ອນເຖິງບຸລິມະສິດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງເຂົາເຈົ້າໃຫ້ດີຂຶ້ນ.** ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເປັນຕົວແທນຂອງແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດຈາກພື້ນຖານທີ່ຫຼາກຫຼາຍ. ໃຫ້ຈື່ໄວ້ວ່າແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງເພດບໍ່ແມ່ນກຸ່ມທີ່ເປັນອັນດຽວ ແລະ ປະກອບມີບຸກຄົນທີ່ມີປະສົບການ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການທີ່ຫຼາກຫຼາຍເພື່ອເພີ່ມຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງທັດສະນະ ແລະ ແນວຄວາມຄິດທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນໂຄງການ.

3. **ບັນທຶກການຮຽນຮູ້ໂດຍອີງໃສ່ການປະຕິບັດ ແລະ ສ້າງຫຼັກຖານກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ໄດ້ຜົນໃນການປ້ອງກັນ GBV ໃນການລິເລີ່ມດ້ານດິນຟ້າອາກາດ** ເພື່ອສົ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ ແລະ ເສີມສ້າງ GBV ແລະ ການປະຕິບັດດ້ານສະພາບອາກາດ ຫຼັກຖານນີ້ຄວນບັນທຶກຜົນກະທົບທີ່ການແກ້ໄຂ GBV ມີຕໍ່ຈຸດປະສົງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະຕິບັດດ້ານສະພາບອາກາດ, ຄວາມສາມາດກັບຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິໂດຍໄວ, ຄວາມເທົ່າທຽມທາງເພດ, ການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບອັນຕະລາຍຫຼາຍຢ່າງ, ການຕອບໂຕ້ທີ່ຄາດການໄວ້ລ່ວງໜ້າ, ການຕອບສະໜອງໄພພິບັດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ເສດຖະກິດຄາບອນຕໍ່າ.

4. **ຮັບປະກັນວ່າທຸກໆໂຄງການ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສະຖາບັນຕ່າງໆມີມາດຕະການປ້ອງກັນທີ່ເຂັ້ມແຂງເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຕອບໂຕ້ຕໍ່ SEAH.** ມາດຕະການປ້ອງກັນຄວນປະກອບມີຈັນຍາບັນ, ກົນໄກການລາຍງານ ແລະ ການຮ້ອງທຸກ ແລະ ຂັ້ນຕອນການສືບສວນເພື່ອໃຫ້ຜູ້ລອດຊີວິດສາມາດລາຍງານ SEAH ໃນລັກສະນະທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້, ເໝາະສົມກັບວັດທະນະທຳ, ປອດໄພ ແລະ ເປັນຄວາມລັບ. ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເຮັດວຽກກັບຄູ່ສັນຍາ ແລະ ຜູ້ສະໜອງສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ SEAH ຜ່ານຂະບວນການຈັດຊື້, ການຄັດເລືອກສັນຍາ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມເປັນປະຈຳຕາມລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ.

ໝາຍເຫດທ້າຍໜ້າ

1 ບົດລາຍງານນີ້ນຳໃຊ້ຄຳສັບທີ່ວ່າ 'ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດ' ເພື່ອໝາຍເຖິງເຫດການຂອງຊາຍຂ້າມເພດ, ຍິງຂ້າມເພດ, ຄົນບໍ່ແມ່ນສອງດ້ານ ແລະ ຄົນຢູ່ລະຫວ່າງເພດ, ເຊິ່ງເປັນຜູ້ທີ່ປະເຊີນກັບຄວາມສ່ຽງທີ່ສຳຄັນທາງດ້ານ GBV ເນື່ອງຈາກອັດຕະລັກ ແລະ ການສະແດງອອກທາງເພດ. ພ້ອມກັບຄຳສັບ 'ແມ່ຍິງ' ແລະ 'ເດັກຍິງ', ຄຳສັບ 'ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດ' ບໍ່ໄດ້ໝາຍເຖິງກຸ່ມ ຫຼື ເຫດການດຽວກັນ. ແຕ່ມັນເປັນຄຳສັບທີ່ (ໃນຂະນະທີ່ບໍ່ສົມບູນແບບ) ສະແຫວງຫາເພື່ອຮັບຮູ້ເຫດການ ແລະ ຄວາມສ່ຽງສະເພາະຂອງ GBV ຖືກປະເຊີນໜ້າໂດຍຜູ້ທີ່ບໍ່ປະຕິບັດໄປຕາມຄາດໝາຍທາງດ້ານປະເພນີກ່ຽວກັບເພດ.

2 Kerr-Wilson, A., Gibbs, A., McAslan Fraser E., Ramsoomar, L., Parke, A., Khuwaja, HMA. ແລະ Jewkes, R. (2020). ການທົບທວນຫຼັກຖານທົ່ວໂລກທີ່ແໜ້ນໜາໃນການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອປ້ອງກັນຕໍ່ກັບແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ, Pretoria: ໂຄງການທົ່ວໂລກສິ່ງທີ່ເຮັດວຽກເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ.

3 Zhu Y, He C, Bell M, et al. (2023) 'ສະມາຄົມອຸນຫະພູມຮອບຂ້າງທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງຂອງຄູ່ຮັກທີ່ມີຢູ່ທົ່ວໄປລະຫວ່າງແມ່ຍິງທີ່ເປັນຄູ່ຮ່ວມຢູ່ໃນບັນດາປະເທດອາຊີໃຕ້ທີ່ມີລາຍຮັບຕ່ຳ ແລະ ປານກາງ'. *JAMA Psychiatry*, 80(9):952–961.

4 Leisher, C., Temsah, G., Booker, F. *et al.* (2016) 'ອົງປະກອບທາງເພດຂອງກຸ່ມຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງມີຜົນກະທົບຕໍ່ຜົນໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນບໍ: ແຜນທີ່ລະບົບ'. ***ຫຼັກຖານທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ*, 5(6).**

5 Cook, N.J., Grillos, T., Andersson, K.P. (2019) 'ໂຄຕາທາງເພດເພີ່ມຄວາມເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອນະໂຍບາຍດິນຟ້າອາກາດ', *ທຳມະຊາດ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ*, 9: 330-334.

6 IUCN 'COP28: ການໃຫ້ທຶນສະໜັບສະໜູນການແກ້ໄຂຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດທ່າມກາງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເກີນກວ່າ $14 ລ້ານຫຼັງຈາກໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາໂດຍລັດຖະບານນໍເວ'

7 Bomasang, E. (2022) 'ການຈັດການຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ'. Abt global.

8 Amnesty International (2019) ການທ້າທາຍອຳນາດ, ການຕໍ່ສູ້ຕ້ານການເລືອກປະຕິບັດ: ການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ດຳເນີນການເພື່ອຮັບຮູ້ ແລະ ປົກປ້ອງຜູ້ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດແມ່ຍິງ. ອົງການອະໄພຍະໂທດສາກົນ ໜ້າ 42

9 ອົງການອະໄພຍະໂທດສາກົນ (2019) ການທ້າທາຍອຳນາດ, ການຕໍ່ສູ້ຕ້ານການເລືອກປະຕິບັດ: ການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ດຳເນີນການເພື່ອຮັບຮູ້ ແລະ ປົກປ້ອງຜູ້ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດແມ່ຍິງ. ອົງການອະໄພຍະໂທດສາກົນ

10 ອົງການອະໄພຍະໂທດສາກົນ (2019) 'ການທ້າທາຍອຳນາດ, ການຕໍ່ສູ້ຕ້ານການເລືອກປະຕິບັດ: ການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ດຳເນີນການເພື່ອຮັບຮູ້ ແລະ ປົກປ້ອງຜູ້ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດແມ່ຍິງ'.

11 Plan International (2023) ການໝູນໂລກໄປມາ: ນັກເຄື່ອນໄຫວເດັກຍິງ ແລະ ຍິງໜຸ່ມນຳໄປສູ່ການຕໍ່ສູ້ເພື່ອຄວາມສະເໝີພາບ. ການເຮັດວຽກ: ອົງການແຜນການສາກົນ.

12 Bolger, M., Marin, D., Tofighi-Niaki, A., Seelmann, L. (2021) ການເຮັດບໍ່ແຮ່ສີຂຽວອັນງົມມືດ: ກໍລະນີສຳລັບການຕັດການລົມໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຂອງອີຢູ. ບຣັສເຊວ: ສຳນັກງານສິ່ງແວດລ້ອມເອີຣົບ ແລະ ກຣີນພີຊ.

13 ຕົວຢ່າງ: ເບິ່ງ Krishnan, S., et al (2010) 'ເຮັດການປ່ຽນແປງຢູ່ໃນສະຖານະການເຮັດວຽກຂອງຄູ່ສົມລົດນຳໄປສູ່ຄວາມຮຸນແຮງໃນຄອບຄົວບໍ? ການເຈາະເລິກມາຈາກການສຶກສາທັດສະນະຢູ່ໃນແບງກາລໍ, ອິນເດຍ', *Social Science and Medicine*, 70(1), 136-43.

14 Kotsdam, A., Ostby, G. ແລະ Aas Rustad, S. (2017) 'ການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງ ແລະ ການລ່ວງລະເມີດເມຍ: A disaggregated study of mineral mining and domestic violence in sub-Saharan Africa, 1999-2013, *Political Geography*, 56: (ການສຶກສາການແຕກແຍກຂອງບໍ່ແຮ່ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງໃນຄອບຄົວຢູ່ໃນອາຟຣິກາເຂດຍ່ອຍທະເລຊາຍຊາຮາຣາ) 53-65.; Ruppert Bulmer, E., Pela, K., Eberhard-Ruiz, A. ແລະ Montoya, J. (2021) *Global Perspective on Coal Jobs and Managing Labor Transition out of Coal (ທັດສະນະທົ່ວໂລກກ່ຽວກັບວຽກຖ່ານຫີນ ແລະ ການຈັດການການຫັນປ່ຽນແຮງງານຢູ່ນອກຖ່ານຫີນ)*. World Bank, Washington, DC. Lobao, L., M. Partridge, O. Hean, P. Kelly, S. Chung ແລະ E. Ruppert Bulmer. (2021) *Socioeconomic Transition in the Appalachia Coal Region: (ການຫັນປ່ຽນເສດຖະກິດສັງຄົມຢູ່ໃນພາກພື້ນຖ່ານຫີນອາພອລລາເຊຍ ບາງບັດໃຈຂອງ*

ຄວາມສຳເລັດ. ຜະລິດຂຶ້ນສຳລັບທະນາຄານໂລກ, ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນທົ່ວໂລກໃຫ້ພາກພື້ນຖ່ານຫີນຢູ່ໃນໂຄງການຫັນປ່ຽນ.; Bennett, K. (2004) ເວລາສຳລັບການປ່ຽນແປງບໍ? Patriarchy, ອັນກ່ອນແມ່ນສະໜາມຖ່ານຫີນ ແລະ ການເຮັດກະສິກຳຄອບຄົວ', *Sociologia Ruralis*, 44(2): 147-166.

15 ສາຖາບັນວິທະຍາສາດ, ວິສາວະກຳ ແລະ ຢາ (2018) 'ການຂົ່ມເຫັງທາງເພດຂອງແມ່ຍິງ: ດິນຟ້າອາກາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ຜົນທີ່ຕາມມາຢູ່ໃນວິທະຍາສາດວິຊາການ, ວິສາວະກຳ ແລະ ການແພດ'. Washington D.C.: ສຳນັກຂ່າວສະຖາບັນແຫ່ງຊາດ (The National Academies Press). ຄະນະກຳມະການກ່ຽວກັບແມ່ຍິງ, ຢູ່ໃນວິທະຍາສາດ, ວິສາວະກຳ ແລະ ການແພດ.

16 YouGov. (2022) YouGov/ຜົນການສຳຫຼວດພະຍານທົ່ວໂລກ. ລອນດອນ (London): YouGov.

17 YouGov. (2022) YouGov/ຜົນການສຳຫຼວດພະຍານທົ່ວໂລກ. ລອນດອນ (London): YouGov.

18 ການຄົ້ນຄວ້ານີ້ໄດ້ລະບຸຊ່ອງຫວ່າງຢູ່ໃນຫຼັກຖານທີ່ເຮັດເປັນເອກະສານໄວ້ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງສະເພາະທີ່ປະເຊີນໜ້າໂດຍແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນຫຼາກຫຼາຍເພດທີ່ກຳລັງປະສົບກັບຄວາມດ້ອຍໂອກາດຫຼາຍຮູບແບບ. ການລົງທຶນໃນການຄົ້ນຄວ້າວິໃຈເພື່ອອັດຊ່ອງຫວ່າງນີ້ມີຄວາມຈຳເປັນສຳລັບການດຳເນີນການທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດທີ່ລວມເອົາ, ໄດ້ຮັບແຈ້ງຂໍ້ມູນ.

19 IFRC (2018) ຄວາມຮັບຜິດຊອບເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຕອບໂຕ້ຕໍ່ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ແລະ ຍິງ-ຊາຍຢູ່ໃນໄພພິບັດ ແລະ ວິກິດການ, p 12, Kuala Lumpur: ສະຫະພັນກາແດງສາກົນ ແລະ ສະມາຄົມ Red Crescent

20 ອົງການຕິດຕາມສິດທິມະນຸດ (2019) ໂມຊຳບິກ: ຜູ້ເຄາະຮ້າຍຈາກພະຍຸໄຊໂຄຼນຖືກບັງຄັບໃຫ້ຂາຍບໍລິການທາງເພດແລກອາຫານ. ນິວຢອກ: ອົງການຕິດຕາມສິດທິມະນຸດ.

21 EBRD, IFC ແລະ CDC (2020) *ການຈັດການກັບຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ແລະ ການຂົ່ມເຫັງ (GBVH)* ຢູ່ໃນຂະແໜງການກໍ່ສ້າງ, ລອນດອນ: ທະນາຄານເອີຣົບເພື່ອການກໍ່ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາ (EBRD), ບໍລິສັດການເງິນສາກົນ (IFC) ແລະ ກຸ່ມ CDC.

22 Berger, E. (2018) ການຕອບໂຕ້ຕໍ່ການລ່ວງລະເມີດທາງເພດນຳພາໂດຍຊຸມຊົນຢູ່ອູການດານຳໄປສູ່ການປະຕິຮູບຂອງທະນາຄານໂລກເປັນລະບົບ. Washington D.C.: ສູນຄົ້ນຄວ້າຄວາມຮັບຜິດຊອບ.

23 Munala L., Allen, E.M., Frederick, A.J., Ngũnjiri, A. (2023) 'ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສະພາບອາກາດຮຸນແຮງ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຄູ່ຮັກຢູ່ໃນເສດຖະກິດການປູກຝັງອາຟຣິກາຕາເວັນອອກ', *ວາລະສານການຄົ້ນຄວ້າສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສາທາລະນະສຸກສາກົນ.* 20(23), 7124.

24 Castañeda Camey, I., Sabater, L., Owren, C. and Boyer, A.E. (2020) ການເຊື່ອມໂຍງຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ຄວາມຮຸນແຮງຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບ, Gland: IUCN.

25 Vani Bhardwaj (2023) ຍຸດທະສາດຕອບຮັບທາງເພດສຳລັບໄພພິບັດກ່ຽວຂ້ອງກັບດິນຟ້າອາກາດຢູ່ໃນອາຊີໃຕ້. ເພດຢູ່ໃນສະຖາບັນການເມືອງທາງພູມສາດ

26 Save the Children (2023) ບົດລາຍງານຄວາມເປັນເດັກຍິງທົ່ວໂລກ 2023: ເດັກຍິງຢູ່ສູນພະຍຸ – ໂລກຂອງນາງ, ອະນາຄົດຂອງນາງ, ການແກ້ໄຂຂອງນາງ, ລອນດອນ: Save the Children.

27 Kvinna ຈົນເຖິງ Kvinna (2023) ຄວາມຫວັງ ແລະ ການຕໍ່ຕ້ານໄປພ້ອມກັນ: ສະພາບຂອງຜູ້ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດແມ່ຍິງ 2023. ສະຕັອກໂຮມ: Kvinna ຈົນຮອດ Kvinna.

28 Young, H. (2020) ຜົນກະທົບອັນໃດເປັນຄຳກ່າວປາໄສທີ່ມີຕໍ່ນັກເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ດາກວິນ (DW)

29 UNODC (2022) ບົດລາຍງານທົ່ວໂລກກ່ຽວກັບການຄ້າມະນຸດດ້ວຍຕົວເອງ 2022, Vienna: UNODC.

30 UNEP. (n.d.). ກ່ຽວກັບການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ.

31 UNEP. (n.d.). ກ່ຽວກັບການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ.

32 UNEP. (n.d.). ກ່ຽວກັບການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ.

33 Chakma, T., Rigg, S., and Ramsay, A (2022) ແມ່ຍິງປະສົບກັບການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍໃນອາຟຣິກາ. ລອນດອນ (London): ActionAid

34 Ayeb-Karlsson, S., Chandra, A. & McNamara, K.E. (2023) ເລື່ອງເລົ່າກ່ຽວກັບການສູນເສຍ ແລະ ການບັນເທົາ: ການເຊື່ອມຕໍ່ການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ແມ່ນທາງດ້ານເສດຖະກິດ,

ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ແລະ ການກັດເຊາະຄວາມເປັນຢູ່ທີ່ດີໃນພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກ. ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ 176, 157.

35 UNFCCC. (n.d). ກອງທຶນເພື່ອຕອບສະໜອງຕໍ່ກັບການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ.

36 GBV AoR Helpdesk (2021) ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ: ການເຊື່ອມໂຍງກັນມີຫຍັງແດ່?. ລອນດອນ (London): ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດໃນເຫດການສຸກເສີນ.

37 IUCN ແລະ UN Women (2022) ການແກ້ໄຂຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ກັບແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍໃນສະພາບຂອງວິກິດການດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມເສື່ອມໂຊມຂອງສະພາບແວດລ້ອມ), Gland ແລະ New York: IUCN ແລະ UN Women.

38 ມູນນິທິການລິເລີ່ມເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ Kvinna ເຖິງ Kvinna (2024) ຈາກການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເພດໄປຈົນຮອດການປ່ຽນແປງທາງເພດ: ກໍລະນີສຶກສາຂອງປະເທດຮາວັນດາ, Bristol ແລະ Stockholm: ມູນນິທິການລິເລີ່ມເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ Kvinna ເຖິງ Kvinna

39 ການສໍາພາດ KI

40 CARE International (2022) ຜູ້ຊາຍ ແລະ ຜູ້ຍິງມີສອງມືຄືກັນ. ປະສົບການຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ຊາຍ ແລະ ເດັກຊາຍໃນໂຄງການເພື່ອຄວາມຍຸຕິທໍາດ້ານດິນຟ້າອາກາດຂອງ CARE, ລອນດອນ: CARE International.

41 ລວມທັງບັນດາຄົນພິການ, ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ LGBTQIA+, ກຸ່ມຄົນພື້ນເມືອງ, ບັນດາຄົນທີ່ມາຈາກເຂດຊົນນະບົດ, ແມ່ໝ້າຍ, ໄວລຸ່ນ, ຜູ້ເຖົ້າ, ຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອ HIV, ບັນດາຄົນທີ່ມີເຊື້ອຊາດ ແລະ ສາສະໜາທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ອື່ນໆ..

42 Cities Alliance (2022) ການຮັບຮູ້ບົດບາດທີ່ສໍາຄັນຂອງແມ່ຍິງໃນການປັບຕົວການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມສາມາດກັບຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິໄດ້ໂດຍໄວຂອງຊຸມຊົນ. ໂຄເປັນຮາເກັນ: UNOPS. ໜ້າ 4

43 ການສໍາພາດ KI

44 IUCN (2023) ບົດຂ່າວ: IUCN ສະໜັບສະໜູນຫ້າໂຄງການໃໝ່ເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ. Gland: IUCN.

45 ອົງການສື່ສານ Pasifika (2021) *ການຝຶກຊ້ອມການຈໍາລອງຂອງມູນນິທິວາງແຜນຄອບຄົວສາກົນ (IPPF).* Suva, Fiji: ອົງການສື່ສານ Pasifika.

46 Holden, W.N. ແລະ Marshall, S.J. (2018) ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ພາຍຸໄຕ້ຝຸ່ນໃນປະເທດຟີລິບປິນ ເຫດການສະພາບອາກາດສຸດຮຸນແຮງໃນຍຸກແອນໂທຣໂປຊີນ, ຢູ່ໃນເກາະສະໝຸຍ, P., Kim, D., ແລະ Ghosh, C. (Eds), *ການປະສົມປະສານວິທະຍາສາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ, ອໍາສະເຕີດໍາ*: Elsevier. ໜ້າ 407-421

47 ການສໍາພາດ KI

48 Sanchez-Garzoli, G. (2021) 'ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມບໍ່ປອດໄພໃນຊຸມຊົນຂອງຊົນເຜົ່າຕ່າງໆທົ່ວໂຄລົມເບຍ'. ເວັບໄຊ WOLA.

49 Hermann, L.J. (2022) 'ໄພຂົ່ມຂູ່ ແລະ ການເນລະເທດ: ລາຄາທີ່ຕ້ອງຈ່າຍສໍາລັບການປົກປ້ອງນໍ້າໃນປະເທດໂຄລົມເບຍ'. *El Pais*, 29 ສິງຫາ 2022.

50 OECD (2023) ຄວາມເທົ່າທຽມທາງເພດ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ: ພາບລວມຂອງກອບການຮ່ວມມືເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການເງິນ, ປາຣີ: OECD.

51 ກອງທຶນຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ເງິນສົດຂອງແມ່ (2023) ການໃຫ້ທຶນອະນາຄົດຂອງພວກເຮົາ: ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນໃຫ້ກັບຂະບວນການສະຕີນິຍົມທີ່ຂັບເຄື່ອນການດໍາເນີນການດ້ານດິນຟ້າອາກາດ, Ottawa/Amsterdam: ກອງທຶນຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ເງິນສົດຂອງແມ່.

52 ມູນນິທິການລິເລີ່ມເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ Kvinna ເຖິງ Kvinna (2024) ຈາກການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເພດໄປຈົນຮອດການປ່ຽນແປງທາງເພດ: ກໍລະນີສຶກສາຂອງປະເທດຮາວັນດາ, Bristol ແລະ Stockholm: ມູນນິທິການລິເລີ່ມເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ Kvinna ເຖິງ Kvinna

53 Glemarec, Y (2022) ຖະແຫຼງການຈາກປະທານ GCF ກ່ຽວກັບວັນກຳຈັດຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ກັບແມ່ຍິງສາກົນ, ກອງທຶນດິນຟ້າອາກາດໂລກ.

54 2X Global 'ການແກ້ໄຂຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ການລ່ວງລະເມີດທາງເພດ) ໃນການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ເພດ' ແລະ Criterion Institute (2020) 'ລັບພະຍາກອນ Criterion: ເຄື່ອງມືສຳລັບການລົງທຶນສ່ອງເບິ່ງເພດ'

55 ລວມທັງບັນດາຄົນພິການ, ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ LGBTQIA+, ກຸ່ມຄົນພື້ນເມືອງ, ບັນດາຄົນທີ່ມາຈາກເຂດຊົນນະບົດ, ແມ່ໝ້າຍ, ໄວລຸ່ນ, ຜູ້ເຖົ້າ, ຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອ HIV, ບັນດາຄົນທີ່ມີເຊື້ອຊາດ ແລະ ສາສະໜາທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ອື່ນໆ.

56 ສິ່ງທ້າທາຍໃນທຶນຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມເພື່ອຄວາມສາມາດກັບຄືນສູ່ສະພາບເດີມໂດຍໄວ, ຮອບດ້ານ ແລະ ຍືນຍົງ (RISE) ແມ່ນຈັດການໂດຍ IUCN ແລະ ໄດ້ຮັບທຶນຈາກອົງການພັດທະນາສາກົນຂອງສະຫະລັດ (USAID) ແລະ ອົງການຮ່ວມມືພັດທະນາຂອງນໍເວ (Norad). ເບິ່ງ https://genderandenvironment.org/rise-challenge/ ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ

57 ສິ່ງທີ່ເຮັດວຽກເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ: ແຜນງານຜົນກະທົບ ແລະ ຂະໜາດ (Impact at Scale) ແມ່ນໂຄງການໄລຍະເຈັດປີ (2021-2028) ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນຈາກສຳນັກງານການຕ່າງປະເທດ, ເຄືອຈັກກະພົບ ແລະ ການພັດທະນາຂອງສະຫະລາຊະອານາຈັກ (FCDO), ເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມພະຍາຍາມທົ່ວໂລກທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານທີ່ພົບເຫັນໄດ້ ແລະ ແນວທາງປະຕິບັດເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ (VAWG)

58 ເບິ່ງ 'ການບຸກເບີກແນວທາງແບບອົງລວມຕໍ່ກັບຕົວເລືອກດ້ານພະລັງງານ ແລະ ທຳມະຊາດໃນພາກພື້ນ ຕາເວັນອອກກາງ ແລະ ອາຟຣິກາເໜືອ ເພື່ອຄວາມສະຖຽນລະພາບໃນໄລຍະຍາວຂອງໂຄງການສະດ້ານດິນຟ້າອາກາດໃນພາກພື້ນ)' (PHENOMENAL).'

59 Daniel, T. (2021) ບົດແນະນຳເພື່ອເສີມສ້າງການລວມເອົາບົດບາດຍິງຊາຍເຂົ້າໃນໂຄງການການເງິນເພື່ອດິນຟ້າອາກາດ, ອົງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການພັດທະນາຂອງແມ່ຍິງ (WEDO) ແລະ ເຄືອຂ່າຍຄວາມຮູ້ດິນຟ້າອາາກາດ ແລະ ການພັດທະນາ (CDKN).

60 ໂຄງການວຽກງານ Lima ທີ່ປັບປຸງແລ້ວໄດ້ຮັບການຕົກລົງເຫັນດີຈາກບັນດາຝ່າຍໃນ COP25, ໂດຍສຸມໃສ່ການພັດທະນາຄວາມສົມດຸນລະຫວ່າງເພດ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງການພິຈາລະນາລະຫວ່າງເພດເຂົ້າໃນຂໍ້ຕົກລົງ UNFCCC ແລະ ປາຣີ ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອບັນລຸນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິບັດດ້ານສະພາບອາກາດທີ່ຄຳນຶງເຖິງເພດສະພາບ. ແຜນປະຕິບັດງານທີ່ເສີມຂະຫຍາຍບົດບາດທາງເພດກຳນົດຈຸດປະສົງ ແລະ ກິດຈະກຳພາຍໃຕ້ຫ້າຂົງເຂດບູລິມະສິດເພື່ອເຊື່ອມການດຳເນີນງານດ້ານສະພາບອາກາດທີ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ເພດເຂົ້າໃນວຽກງານຂອງບັນດາຝ່າຍ, ສຳນັກງານເລຂາທິການ UNFCCC, ໜ່ວຍງານ UN ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເຕັມທີ່, ສະເໝີພາບ ແລະ ມີຄວາມໝາຍຂອງແມ່ຍິງໃນຂະບວນການ UNFCCC. ເບິ່ງ ໂຄງການປັບປຸງວຽກງານກ່ຽວກັບບົດບາດຍິງຊາຍຂອງ Lima. UNFCCC.

61 CEDOVIP (2024) ລັດຖະບານຢູການດາຮ່ວມມືກັບ CEDOVIP ແລະ @WW2PreventVAWG ໃນການປະສົມປະສານການປ້ອງກັນ GBV ເຂົ້າໃນການລິເລີ່ມດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

62 ລວມທັງບັນດາຄົນພິການ, ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ LGBTQIA+, ກຸ່ມຄົນພື້ນເມືອງ, ບັນດາຄົນທີ່ມາຈາກເຂດຊົນນະບົດ, ແມ່ໝ້າຍ, ໄວລຸ່ນ, ຜູ້ເຖົ້າ, ຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອ HIV, ບັນດາຄົນທີ່ມີເຊື້ອຊາດ ແລະ ສາສະໜາທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ອື່ນໆ.